תלמוד בבלי · אחרונים · ברכת הזבח

ברכת הזבח על מעילה

רבי אהרן שמואל קאידנוור

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

ברכת הזבח על מעילה

רבי אהרן שמואל קאידנוור

מקור הטקסט: פנינים · רישיון: GNU FDL 1.3

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/ברכת-הזבח-על-מעילה/
הקובץ נוצר ב־18 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

תוכן העניינים

דף ב. 4
דף ב: 5
דף ג. 6
דף ג: 7
דף ד. 8
דף ד: 9
דף ה. 9
דף ה: 11
דף ו. 12
דף ו: 13
דף ז. 14
דף ז: 15
דף ח. 17
דף ח: 18
דף ט. 19
דף ט: 20
דף י. 21
דף י: 22
דף יא. 23
דף יא: 24
דף יב. 25
דף יב: 26
דף יג. 27
דף יג: 29
דף יד. 30
דף יד: 31
דף טו. 32
דף טו: 33
דף טז. 34
דף טז: 35
דף יז. 36
דף יז: 37
דף יח. 38
דף יח: 39
דף יט. 40
דף יט: 41
דף כ. 42
דף כ: 43
דף כא. 44
דף כא: 45
דף כב. 46
ביאור הרמב"ם בהלכות מעילה 46

דף ב.

[ברכת הזבח: בזכות ביאור **מסכת מעילה** ימהר ויחיש הגאולה.]

חדושים

פרק קדשי קדשים

רש"י ד"ה ושקבלו פסולים וזרקו את דמה. בטמאין מיירי כו' דאי בשאר פסולין כיון דפסול לא משוי שיריים א"כ איכא תקנה להוציאו מידי מעילה דיחזור הכשר ויקבל אבל טמא דמשוי שיריים אין תקנה כדלקמן (ה' ע"ב) ולשיטת התוס' שם ד"ה אמר רב אסי א"ש אכן לפי פירש"י שם איירי מתני' דכאן בכל הפסולים ודוקא שקבלו וזרקו פסולים דאלו קבלו כשרים וזרקו פסולים לית בהו מעילה דהיתר זריקה שנינו ולכאורה דברי רש"י סתרי אהדדי גם לקמן (ד' ע"ב) פירש"י דאיירי בבעלי מומין ע"ש וצ"ע ודו"ק. [ולפנינו היא בפירש"י במתני' כאן]:

תוספות ד"ה ששחטן בדרום כו' א"כ תני זו ואצ"ל זו (דהוי כמתה ממש) והדר כו' ואין זו שיטת תנאים דכולל כו' עכ"ל. ר"ל דאין זו שיטה שנאמר דכולל כו' ויותר נראה דצ"ל וי"ל דכולל ברישא כו' והוא תירוץ לקושייתם ועיקר. ק"ל:

בא"ד חדא לריעותא וה"ה בתרתי. הס"ד:

הגהות

אמר המחבר נראה דפי' מסכת הזאת אינו משל רש"י ז"ל אלא מא' מאיזה תלמידיו דוק ותמצא ואעפ"כ אכנהו ע"ש רש"י ז"ל:

פרק קדשי קדשים

גמ' (מיימוני פ"ג מה' מעילה).

כלל אר"י כו' (מיימוני פ"א מה' מעילה):

הו"א יממא זמן הקרבה הוא אבל שחטה בלילה וזרק ביום לילה לאו זמן הקרבה והאי דשחיט בלילה נפיק מידי מעילה ואי תנא שחטה בלילה ה"א הואיל וקיבל דמה ביום אית בי' מעילה אבל שחטה ביום כו' כצ"ל ועיין ברש"י

ולא אית בהו מעילה קמ"ל חוץ כו' כצ"ל:

רש"י ד"ה וכן אם כו' ביום וזו וא"צ לומר זו כו' כצ"ל:

ד"ה אי חוץ כו' למקומו לחוץ לזמנו כו' כצ"ל:

ד"ה ס"ד אמינא כו' מידי מעילה ד"ת כו' הד"א:

ד"ה כמאן כו' דיצאו מידי מעילה כו' כצ"ל:

תוספות ד"ה שחטן בדרום כו' שחט ביום וזרק בלילה כו' כך הגיה כו' תכופות זו לזו כצ"ל והס"ד:
ד"ה פשיטא כו' בעזרת השם הס"ד:

דף ב:

חדושים

גמ' למעלה או שנתנן כו' אלא לרבה קשיא מאי מועלים בהם מדרבנן כצ"ל. ולפי"ז הסוגיא דלעיל דאמר מהו דתימא ק"ק לגבי דרום כמאן דחנקינהו דמי קמ"ל וא"כ משמע דאפי' מדאורייתא מועלים דאי מתני' מדרבנן איירי הא אף במתו מועלים דרבנן בע"כ אתיא דלא כרבה אלא כרב יוסף וכך מצאתי להכ"מ רפ"ג דמעילה והרב תוי"ט לא ירד להבנת דבריו ע"ש:
דאורייתא משלמין חומש כו' (מיימוני פ"א מה' מעילה).
אין דאמר עולא כו' איצטריך דעולא כו' עד שיפגום כו' ה"ג לפירש"י מתו נמי תנינא דאין מועלין הנהנה כו' עד שיפגום כו' כ"ש מעל טעמא דחטאת אבל שאר קרשים שמתו לא מעל אמר לך עולא ה"ה שאר קדשים סד"א חטאת הואיל ולכפרה אתי בדילין מיניה אבל קדשים כו' לא בדילין מנהון פשיטא דאית בהו מעילה. ודוק. וכך פירשו התוס' גי' זו במנחות (נ"ב ע"א) סוף ד"ה גזרו כו' ע"ש אכן גי' ספרינו היא ג"כ נכונה והוא היפך מגי' רש"י וע"ש ק"ל:
רש"י ד"ה אליבא דר' יהודא כו' מיעוטי' פרט כו' ושיצאה וניתנין כו' הד"א. אכן לא דק ז"ל (כמ"ש) [ברכת הזבח: במ"ש] לר"י דשניתנה כו' ירדו וכבר הרגישו התוס' לעיל בזה:

הגהות

גמ' איבעיא להו אי עלו מהו שירדו כו' (מיימוני פ"ג מה' פ"ה) ועיין מ"ש בסוף זבחים בס"ד אישוב דברי הרמב"ם בדין זה:
רש"י ד"ה חוץ לזמנו כו' אלא שחט ע"מ להקטיר חוץ לזמנו או חוץ למקומו למאי חזיא כו' כצ"ל והד"א:
ד"ה אבל הכא כו' ואם עלו ירדו כצ"ל:
ד"ה מאי מועלים כו' עלו ירדו הס"ד:
ד"ה מעילה דרבנן משלם קרן כו' נמי בחומש אבל כו' הד"א:
ד"ה ואכתי מאי קמ"ל כו' כבר כתבתי דגי' אחרת הי' להם בש"ס:
ד"ה לא מעל כו' לא מעל עד שיתסר כו' כצ"ל:

תוספות ד"ה חוץ לזמנו כו' פריך השתא כיון דאיכא מ"ד כו' לכן נ"ל דגרסי' חוץ למקומו כו' לפגולו כלומר הא כו' אדרום דאחוץ לזמנו כו' ר"י ור"ש. הס"ד וכצ"ל:

ד"ה אליבא דר"י כ"ע לא פליגי דאם כו' כי פליגי אליבא דר"ש דאמר כו' רב יוסף כר"ש דמדמה שינוי כו' כצ"ל:

ד"ה ורבה אמר לך כו' דעד כאן לא קאמר ר"ש דלא ירדו גבי זבחים אלא משום דלא שינה בהם כו' (כצ"ל נ"ל ועיין בתוס' זבחים כ"ד ע"ב) ולעולם זביחתן וקבלתן בצפון כו' ולפר"י אמאי איתותב כו' לכן נ"ל כדמשמע בפשוט כו' להביא הא מילתא כו' והכא שינוי מקום כצ"ל והס"ד:

ד"ה אלא לרבה כו' הוי חולין בעזרה הס"ד:

ד"ה ומי איכא כו' כדאמר עולא ואף כו' כצ"ל:

דף ג.

חדושים

רש"י ד"ה ולא מועלין כו' אבל מועלין מדרבנן (ר"ל ומשלם הקרן) דלא מתריץ למימר הכי דכיון כו' עכ"ל: וצל"ע דלקמן (דף י') ר"פ ולד חטאת פירש"י שם גבי חטאות המתות ולא מועלים מדאורייתא והאיך מיישב הלשון שמדקדק המקשה ממנו כאן גם בגמ' (דף י"ב ע"א) מוכח להדיא דלא מועלים היינו מדאורייתא וכן הוא בזבחים ובתמורה (דף ג' ע"א) גבי קדשי עכו"ם ע"ש וע"ל (דף י"א ע"ב) בתוס' ד"ה תורים כו' וצ"ע:

בא"ד אבל מועלים אלא הכי כו' הד"א:

הגהות

גמ' והתנן חטאת המתות ומעות כו':

רש"י ד"ה אימרי חטאות כו' אינשי אפי' כו' הד"א:

ד"ה והכי קתני כו' כמצותה לא תנא כו' הד"א:

ד"ה וקתני כו' בגדים אבית כו' הד"א:

תוספות ד"ה חדא מגו כו' דבעולה מועל בה כו' לא ירדו אלמא דשינוי כו' שעשאה למעלה פסולה ר"ל כו' הילכך מלקה למטה כו' וא"ש דקרי חדא כו' אלא מכח דכל שפסולו כו' כמו שפירשנו לעיל כצ"ל והס"ד:

ד"ה והא דפליגי כו' (שייך לע"ב) גגו עושה הס"ד:

ד"ה שהכניסה לפנים כו' וקשה דר' אליעזר היכי קאמר כו' לכל דבר כו' נראה לפרש שהכניסה חיה לפנים אחר שהוקדשה ליקרב כו' וכלי שרת ושחיטת צפון כו' פשיטא

לי' כלומר אבל כו' צבור דאפליגו בי' כו' דמספקא ליה איבעי לי' הא ברישא אלא ש"מ כו' (ר"ל דהו"ל למיבעי ברישא דין דרבה ורב יוסף) התלמוד הכי איתא הבעיא כו' משום דמחיצה כתיקונה כו' שנדר העולה כצ"ל נ"ל:

דף ג:

הגהות

גמ' בעי ר"א עלו מהו שירדו כו'. נראה דה"ג לפרש"י עולת במת יחיד שנפסלו ועלו מהו שירדו כו' ק"ל:

אמר רב זריקת פיגול כו' (מיימוני פ"ג מה' מעילה):

רש"י ד"ה והא דפליג כו' נפסל ביוצא כו' כצ"ל:

ד"ה דקלטה מחיצתה בקדשי מזבח הס"ד:

ד"ה שנפסלה כו':

ד"ה והכא קמיבעיא כו' אם עלתה תרד אלא משום כו' כצ"ל:

ד"ה אמר רב גידל כו' מועלים בו אבל הכא כו' הד"א:

תוספות ד"ה אמר רב גידל כו' פי' אם שחט כו' (כל שיטתא הוא בכאן דלא כפרש"י) ולהביאו למיהוי כו' ולהוציא מידי מעילה. הס"ד וכצ"ל:

ד"ה ולחמה חוץ לחומה כו' (ושייך לדף שאח"ז). קרימת פניה קדש הלחם. הס"ד:

ד"ה אלמא פיגול מביא כו' ועוד בחזה ושוק כו' קדש הלחם ר"ל ליפסל להביאם כו' אלמא כיון דקדש הלחם כו' ה"ג גבי כו' שמביאה לידי מעילה. כצ"ל והס"ד:

ד"ה א"ל בזריקה כו' דבעי קרבו מתירים כו' דכשנקרם הוי קדוש אמרינן קדש הלחם אבל גבי מעילה דבשעת שחיטה עדיין לא נקבע פיגול דזריקה מייתי כו' מביא לידי מעילה. כצ"ל והס"ד נ"ל:

ד"ה קומץ פיגול כו' ד' עבודות שבזבח והא קומץ כו' וי"ל דוקא לחייבו כרת אינו נקבע עד כו' וא"כ הקשה שפיר ומשני דמייתי לידי פיגול כו' והא קתני עלה כו' כלומר ע"כ קבע פיגול כו' והוי לא קרבו מתיריו כצ"ל והס"ד נ"ל:

ד"ה והאמר אילפא כו' ופליגא ר' יהודא ורבנן במפגל כו' מפגלא כו' כלומר אמרינן בשעת כו' כדמפרש לה אילפא כצ"ל והס"ד:

ד"ה א"ה גבי תודה נמי כו' וא"כ אמאי אין זריקת כו' כצ"ל והשאר נמחק נ"ל:

דף ד.

חדושים

תוספות ד"ה אי בעולה כו' והשתא הוי סייעתא להדיא דרישא כו' (כצ"ל ותיבת מ"מ יש למחוק נ"ל) ואומר הרב ר' פרץ כו' דלעיל מיירי (ע"ב) בחטאת והוי זריקה וקמ"ל דאע"ג כו' כצ"ל נ"ל. ור"ל דנוכל לאוקמי ברישא בחטאת וכגון דפיגל בזריקה ולא בשחיטה ומועלים בו ולא אמרינן היתר שחיטה שנינו אבל רב גידל איירי בפיגל בשחיטה ולא בזריקה וכמ"ש התוס' לעיל ד"ה אמר ר"ג כו' כיון דמהני זריקה לאקבועי בפיגול כהרצאה כשר מהני נמי להוציאו מידי מעילה ולא תסייעי' מפיגל בזריקה כיון דנעשית בפיסול לא מפקי מידי מעילה דהתוס' אזלי לשיטתייהו דמפרשי להא דרב גידל בפיגל בשחיטה ולא בזריקה. ודו"ק:

בא"ד היתר שחיטה שנינו הס"ד:

הגהות

גמ' התודה לפנים ולחמה חוץ כו' ה"נ לכי זריק כו' אע"ג דאיזריק דם כו' כצ"ל:

רש"י ד"ה ולחמה חוץ כו' כצ"ל:

ד"ה שחטה חוץ כו' בקדשים קלים וקשיא לרב גידל דאמר כו' כצ"ל:

ד"ה כי אתא כו' לרב גידל. הס"ד:

ד"ה א"ל רב אשי כו' באברי פיגול לחוד לא כו' אבל קומץ דמיפרת כו' לן ולהכי נקט כו' כצ"ל:

ד"ה א"ל מהכא כו' לפגל בקמיצה כו' נמי בהקטרה כו' כצ"ל:

ד"ה והא עלה כו' הקומץ לכ"ש ואמרינן כו' פיגולים האיך מביא אחרים כו' כצ"ל:

ד"ה מחלוקת כו' חוץ לזמנן וחכמים כו' הד"א:

ד"ה דברי הכל כו' הוא פיגול ואי נמי כו' הד"א:

ד"ה אלמא כו' וקשיא לרב גידל. הס"ד:

ד"ה אמר לך כו' כדאית להו ואי בעבודה כו' הד"א:

ד"ה אי הכי כו' הא מאי קדש הלחם כו' כצ"ל:

ד"ה לא כו' למעילה וכר"ג. כצ"ל:

ד"ה אי דלא זרק לשם כו' כצ"ל:

תוספות ד"ה אי לא זרק כו' מועלים בו ותו לא הס"ד:

דף ד:

חדושים

גמ' סיפא ודאי מסייעא לי' מ"ש הלנה דקעביד כו' כצ"ל. ור"ל סיפא ודאי כו' קושיא היא בתמיה מנ"ל דמסייע ליה דילמא שאני לן מפיגול ופריך מ"ש ומשני הלנה כו' ק"ל:

רש"י ד"ה אבל מחשבת כו' כדאוקמינא ברישא עכ"ל. ולקושיא ראשונה אי בעולה פשיטא צ"ל דלא חש להשיב עליה והתוס' לשיטתייהו תי' בע"א:

הגהות

גמ' פיסקא. כלל אמר ר' יהושע כל שהיתה כו' עד את דמה א"ל בר כו' ומה שנרשם מתני' וגמ' יש למחוק כי היא פיסקא:

היתר שחיטה שנינו כו' (מיימוני פ"ג מה' מעילה):

רש"י ד"ה א"א בשלמא בחטאת להכי דייקינן כו' כצ"ל והשאר נמחק:

ד"ה סיפא ודאי כו' ודייקינן ה"ה פיגול דזריקה כו' כצ"ל:

[ד"ה אמאי קתני כו' מועלין בו. כלומר אפי' כו' כצ"ל:

ד"ה ההוא ודאי כו' מועלים מסייע לרב גידל כו' כצ"ל]:

ד"ה א"ל רישא כו' אמאי קתני כו' בקדשים קלים אין כו' הד"א:

תוספות ד"ה הפיגול בקדשי קדשים כו' לאו דזריק ומסייע לי' כו' קדשים לא דלא זרק כו' פיגול נמי וי"ל דדוקא פיגול כו' בעינן היתר אכילה כו' בסיפא בזרק לימא הואיל כו' ליכא סיוע וקשה מאי שנא כו' מעילה אבל בקדשים כו' גבוה מבורר כו' כצ"ל:

ד"ה בן אחותי כו' בה למחר. הס"ד:

ד"ה היתר שחיטה כו' ועוד דמייתי נמי לקמן מר"ש גופיה אלמא מיבעי ליה אפי' לר"ש וי"ל לכו"ע דבין כו' (כצ"ל נ"ל) אשר יאכל אלא לאחר זריקה כו' השחיטה בהיתר היתר קבלה כו' (ר"ל ולא הול"ל הלשון דהיתר שחיטה אלא היתר קבלה הל"ל ק"ל) וא"ת כששחט ביום וזרק בלילה מאי איכא למימר יש לומר התם כו' שחיטה לעבודת כהנים. כצ"ל והס"ד:

דף ה.

חדושים

רש"י ד"ה אבל דם איזריק כו' כרבי יוחנן. עכ"ל. ומיהו עכ"פ כחזקיה לא אתי שפיר מתני' ולהכי פסק הרמב"ם כר"י לגבי חזקיה רבי' ודלא כמ"ש התוס' דדיוק זה אינו חשוב בעיני התלמוד כו' דאין זה מדרך התלמוד שלא להשיב על דברי המקשן. וטעות נזדקר

לפני הרב הכ"מ שנראה שם מדבריו בדין א' דחזקי' ס"ל דהיתר זריקה שנינו וז"ל שם נחלקו חזקיה ור"י דהיתר זריקה שנינו או היתר אכילה שנינו דחזקי' סבר היתר זריקה שנינו כו' הדם אפי' נזרק שלא בהכשר כו' ואע"ג דשנינהו חזקיה שנויי דחיקי ניהו כו' עכ"ל. ודברי תימא הן דחזקי' לא שני מידי וכל הסוגיא הוא בפלפולא דלא כחזקי' אלא אי היתר זריקה או אכילה שנינו גם חזקי' ס"ל דהיתר שחיטה שנינו וק"ל. וע"ל (דף ו' סוף ע"א) מ"ש עוד בזה:

ד"ה ושקבלו פסולין בעלי מומין כו' ובמתני' [לעיל ד"ה בדבור הקודם] פי' דבטמאין מיירי ושם כתבתי דצ"ע למה פי' כן גם בדבריו שבכאן סתרי זא"ז. ומ"ש וה"ה נמי דתני ברישא להא. ר"ל ברישא דמתני' קודם כלל אמר ר"י כו' תני נמי חוץ למקומן ושקבלו פסולין כו'. ק"ל:

תוספות ד"ה שקיבלו פסולין כו' דמשמע הא קבלוהו כשרים מיד כו' כי היכי דהוי פריך ל"ל למיתני קבלוהו פסולין כי אמרינן דהיתר כו' כצ"ל ור"ל דאף דקבלוהו כשרים ולא נזרק הדם מועלין למ"ד דהיתר אכילה שנינו. וק"ל:

בא"ד סד"א דה"ה כי נמי קבלוהו כו' עבודה קמייתא נקט דמקבלה ואילך כו' עכ"ל. כונתם דרך כלל הוא דכי נקט קבלה לחוד נוכל לומר דנקט עבודה קמייתא וא"כ אין לדקדק היתר זריקה די"ל דה"ה קבלוהו כשרים אבל אי נקט קבלה וזריקה ודאי יש לדקדק דלא הו"ל למינקט קבלו כיון דנקט גם זרקו בחדא והו"ל למינקט זרקו לחוד ודו"ק:

ד"ה חטאת כו' דלגבי מעילה יש כו' כשרים וזרקו פסולים אין מועלים כו' (כצ"ל נ"ל) דהא דקתני זרקו פסולים לאו דוקא (ר"ל אלא אפי' זרקו כשרים דכבר הוזה ואין טעון כיבוס. ק"ל) ואגב כו' והא דנקט קבלוהו אגב כו' ור"ל ולעולם אפי' קבלו כשרים כיון שזרקו פסולים מועלים דהיתר אכילה שנינו ק"ל:

הגהות

גמ' היכי דמי אילימא דזרקוהו כו' אלא לאו דקבלוהו פסולים (ויש מגיהים אע"ג דזרקוהו כו') וזרקוהו כשרים וקתני מועלים בו כו'. כנ"ל להגיה ועיין ברש"י. ודו"ק:

ונפסלה איזו היא שהיתה כו' כצ"ל.

חוץ למקומה חוץ לזמנה. כצ"ל:

רש"י ד"ה אלא לאו כו' ואע"ג דזרקוהו כשרים מועלים בו כו' אע"ג דזרקוהו פסולים אין מועלין בו דמשעה כו' כצ"ל:

ד"ה מתקיף לה כו' פסולה שניתז דמה כו' כצ"ל:

ד"ה קבלו פסולין דמה טעון כיבוס כו' קבלו פסולים דוקא קתני פסולים ולא כשרים כצ"ל והס"ד:
ד"ה קרי כאן אשר כו' כצ"ל:
תוספות ד"ה חזקיה אמר כו' וכחזקיה לא דייקא. הס"ד:
ד"ה לאו דלן דם כו' לר"י דפריך מינה. הס"ד:
ד"ה לא דלן בשר ומ"מ כו' (כצ"ל נ"ל) בפסול דם ורישא דומיא דסיפא כו' כצ"ל. ואח"כ שייך ד"ה שקבלו פסולים:
ד"ה מתקיף לה כו' איכא לפלוגי כו' למיתני תרתי כצ"ל והס"ד:

דף ה:

חדושים

גמ' לאו דלא זרק וש"מ היתר זריקה שנינו ור"ל דאשמעינן חידוש בדלא פיגל וכמו שפי' בקונטרס ולעולם בפיגול גופי' אין מועלין אף דזרק וכסברת התרצן אלא ס"ל דהוא פשוט ומאי קמ"ל וכך פירשו התוס' לשיטתם וק"ל:

הגהות

גמ' פסול מהו שיעשה שיריים כו' (מיימוני פ"א מה' פ"ה ופ"ג מה' מעילה):
הואיל ומרצין לפיגולן כו' בר מפסול לא כו' דאיתי' בצבור משוי שיריים כו' כצ"ל:
רש"י ד"ה ה"נ כו' גבי זריקה וליכא ואי קשיא כו' (הד"א) וזרקו ולעולם כו' דזרקוה פסולים אין מועלין בו כצ"ל נ"ל:
ד"ה אלא לעולם כו' דה"ה נמי כי קבלו וזרקו כו' להכי קתני שקבלו פסולים וזרקו כו' שאם הוזה כו' שיריים טעונין יסוד כצ"ל:
ד"ה ה"ג הא קמ"ל כו' שיריים לפסול אבל אם כו' הכשר ויקבל דמחשבה דכשר פוסלת שיריים. כצ"ל והס"ד:
ד"ה והיכי אמרת כו' עושה שיריים והא בעי כו' (הד"א) וא"ל אין לך כו' כצ"ל:
ד"ה מאי לאו כו' עושה שיריים. הס"ד:
ד"ה אבל טמא כו' משוי השיריים. הס"ד:
ד"ה פסולים כו' היינו טמא כו' שאר פסולים. הס"ד:
ד"ה הפיגול כו' דפיגול להכי לא מפקא ממעילה כו' מוציאה ממעילה דאמר כזרוק דמי וש"מ היתר זריקה שנינו כצ"ל והס"ד:
ד"ה לא בזרוק כו' לא הוי כלום לאפוקי כו' כצ"ל:

תוספות ד"ה אמר רב אסי כו' לא תיפשוט דהיתר זריקה שנינו כו' אימא לך דהיתר אכילה ועיקר כו' בדקבלוהו וזרקוהו פסולים וכי תימא כו' כצ"ל. וכל השיטה זו היא דלא כשיטת רש"י ודו"ק:

ד"ה ת"ש הפיגול כו' דהיתר אכילה שנינו כצ"ל והס"ד:

ד"ה ומאי לעולם כו' אלמא ש"מ כדר"ג כו' דהא פשיטא דהיתר אכילה מפקע מידי כו' (כצ"ל נ"ל) זריקת פיגול ומפקע מידי מעילה. הס"ד:

דף ו.

חדושים

גמ' לאו דהוי שהות למיזרקיה כו' וקתני מועלים בו. נראה דה"ק דאע"ג דהוי פיגול אפ"ה אמרינן בי' כל העומד ליזרק כו' דשאני פסול מחשבה כו' אבל בפסול הלנה למאי דמשני לעיל דקבלו' סמוך לשקה"ח ס"ל דקודם זריקה מועלין אף דלאחר זריקה אין מועלין ואין אומרים קודם זריקה כל העומד כו' דאינו עומד כלל כיון דקבלוהו בלילה אבל בפסול פיגול עומד ליזרק לאקבועי אפיגולו כנ"ל לשיטת רש"י והתוס' לא פי' כן וכמ"ש בס"ד ודבריהם דחוקים בעיני ודו"ק:

תוספות ד"ה ת"ש כו' פיגול הוי כמו כו' (כצ"ל נ"ל) אמנם קשה היכי קאמר דמיירי דהוי שהות כו' עכ"ל. נראה דס"ל דלא אמרינן אפי' לר"ש היתר זריקה אלא כשראוי ממש לזריקה שלא פיגל עדיין לא בשחיטה ולא בקבלה אלא א"כ פיגל בהולכה או בזריקה ולכך הקשו דקודם זריקה דמועלים בו לדעת המקשן א"כ באיכא שהות למיזרק והי' ראוי ג"כ ליזרק ביום ולא נעשה פיגול אלא אחר הקבלה ולכך מוכיח המקשן דהיתר אכילה שנינו א"כ אימתי נעשה פיגול קודם זריקה ואחר הקבלה ודו"ק. אכן לפי מ"ש בשיטת הגמ' ופירש"י א"צ לעייל בפרצה דחוקה דהתוס' נ"ל:

הגהות

גמ' ליתני קודם שקיעה ולאחר שקיעה כו' כצ"ל:

רש"י ד"ה כיצד לן כו' כזריקת כשר כו' כצ"ל:

ד"ה ת"ש כו' דיש נותר הס"ד:

ד"ה לאחר זריקה כו' בקדשי קדשים כזריקת כשרה ופליגי אדר"ג והכא ליכא כו' דהא ס"ל כו' כזריקת כשר כצ"ל והד"א והס"ד:

ד"ה מאי לאו כו' וטעמא משו"ה הוא דפיגול אינו מוציא כו' דבעינן שזרק כצ"ל והס"ד:

ד"ה לא דלא זרק אלא כו' כצ"ל נ"ל:

ד"ה אבל זרק כו' אין מועלין הס"ד:
תוספות ד"ה כיצד לן לפני כו' קתני מיהא לפני זריקה מועלים בו לאו כו' שהות כו' לא דלא הוי לי' שהות לאחר שקה"ה מועלים בו כו' כצ"ל:
ד"ה ת"ש ר"ש כו' וזה אינו דלמ"ד היתר אכילה כו' וחוץ למקומם כו' ור"ש דמתניתא מיירי כו' זריקה ואית לי' היתר זריקה שנינו כצ"ל והס"ד:
ד"ה ת"ש כו' דבלא פיגול אין מועלים כו' דהוי שהות למיזרק (דבלא שהות הי' דוחק להעמידן בעיני המקשן ק"ל) אבל כו' מכיון שנתקנה בהכשר מיד כו' כצ"ל:

דף ו:

חדושים

רש"י ד"ה אימורי ק"ק כו' וחזרו וזרק דמן עכ"ל. וכך פי' לעיל בבשר קדשי קדשים. ולא נהירא דבהדיא מוכח בזבחים (צ' ע"א) ובמנחות (מ"ז ע"ב) דבאימורים אף דנשארו אבראי ס"ל לרע"ק דמועיל הזריקה כיון דגופא דזבחא היא ובהדר עיילינהו כ"ע ל"פ ואפי' ר"א מודה דזריקה מועלת ע"ש ודוקא בשתי הלחם בעינן דהדר עיילינהו ע"ש ונראה דמה שדחק לרש"י לפרש כן הוא מדאמר ר"פ בגמ' דביצא דם וחזר מודה ר"ע ש"מ דפלוגתייהו באימורים שיצאו וחזרו. ואין זה כדאי לדחות ראיות ברורות הנ"ל דמידי איריא דבדם א"א בע"א כ"א שחזר ונזרק אבל פלוגתת אימורים אירי אפי' בנשארו אבראי. ודוק נ"ל:
תוספות ד"ה בשר ק"ק כו' אכילה שנינו ולמ"ד היתר זריקה כו' וטמא דבעינן יותר לטהורים והכא כיון כו' בשרה ממעילה כך לא ימעלו בבשר כו' אף לדבר זה דין הוא כו' אבל שאר פסולין דחמירי מודה ר"ע שאין דומיא כמפריש שהרי כמה כו' מסתברא לי' דמועיל כצ"ל ועיין במנחות בגמ' (דף י"ב ע"א וב') דאיכא מ"ד דס"ל דה"ה [ברכת הזבח: בחסרון] נמי מהני וע"ש ומהתימא שלא זכרו התוס' מסוגיא זו כלל:
ד"ה כי אמר ר"ע כו' מקצתו יצא דדמי לי'. הס"ד. ור"ל דחדא היא בפנים וחדא היא בחוץ. ק"ל:
ד"ה א"ל רב אסי לר' יוחנן כו' והא אבוד כו' שאינו כלל בעולם קאמר כו' גבי יצא כולו אמאי כו' אף כשיצא כולו ומי אמר רב אסי כו' דהא פירשתי במתני' כו' אמר ר' אסי כו' כצ"ל. ומ"ש וקשיא מה היא התשובה כו' ר"ל מאי פריך רב אסי אר' יוחנן מאבוד ושרוף אפסול יוצא דכיון דפסול יוצא יליף לה ממפריש דמקצתה בפנים ומקצתה בחוץ משא"כ בכולה בחוץ לא דמי למפריש כמו שאר פסולין שכתבו התוס' לעיל ועיין מ"ש לעיל:

הגהות

גמ' בשר קדשי קדשים שיצא כו' (מיימוני פ"ב מה' מעילה).
אמר ר"ע והרי המפריש כו' (שם פ"ג)
עומדות לא כשם כו' כצ"ל:
אימורי קדשים קלים כו' (שם פ"ב)
איתמר אמר ר"י כי אמר כו' (פ"ג שם):
רש"י ד"ה והרי שתיהן כו' מותר חטאת משעה כו' כצ"ל:
תוספות ד"ה והני תרתי כו' לאשמעינן פלוגתא כו' הזריקה דאכתי לא כו' לענין מעילה דהא קאמר עלה כו' כצ"ל:

דף ז.

חדושים

גמ' אמר ר"פ לא אמר רע"ק כו' אבל דם כו' (מיימוני פ"ג מה' מעילה) וז"ל הרב שם דין א' או שיצא הבשר והדם כולו קודם זריקה כו' בכל אלו מועלין. וכתב הכ"מ נ"ל שט"ס הוא וצ"ל או שיצא דם והבשר כולו דגרסינן בפ"ק דמעילה כו' אבל יצא דם אין זריקה מועלת ליוצא ותניא כוותי' משמע בהדיא דדם אפילו יצא מקצתו אין זריקה מועלת דהא בשר אין זריקה מועלת בו אלא ביצא מקצתו ובההיא גונא קאמר דבדם אין זריקה מועלת בו. עכ"ל. ולא דק דאי יצא מקצת דם ומקצת נשאר בפנים וזרקו כשר הקרבן אפי' באכילה כדאיתא במתני' דזבחים (פ"ב ע"א) ופסקא רבינו (בפ"ב מה' פ"ה דין ט"ו) ע"ש. אלא בע"כ מיירי שיצא כולו וחזר לפנים וזרקו דאז אין זריקה מועלת ליוצא וכך פי' התוס' ורש"י וכ"כ הרמב"ם (פ"א מה' פ"ה דין ל"ה) ע"ש וא"כ לשון הרמב"ם לשון ערומים הוא. וז"ב ודו"ק:
והרי דמן מונח בכוסות מועלין בשתיהן כו'. ק"ק דהו"ל למיפשט מכאן דלא היתר זריקה שנינו כ"א היתר אכילה ומכאן נראה לי להוכיח דזהו הטעם של הרמב"ם שפסק כר"י דהיתר אכילה שנינו שר"א ור"ע כולהו ס"ל כוותי' והתוס' לעיל בד"ה בשר ק"ק כו' דחקו ליישב מתני' גם לדברי האומר היתר זריקה ושחיטה שנינו ע"ש ודבריהם דחוקים מאד גם פשט לשון הגמ' דכאן לא משמע כפירושם. וע"ל שכתבתי עוד טעם לדברי הרב ז"ל ע"ש:
רש"י ד"ה והא בעא כו' נשפכין שירי הדם כו' וקא מיבעי' לי' חישב בשעת שפיכת שיריים כו' לא ידעתי האיך נעלם מהם דברי הגמ' דזבחים והביאו התוס' ע"ש:

ד"ה אמר רבא כו' לא אמר שדינן הוא ליאבד כו' ר"ל דא"כ הוי דינן כיוצא שגם הוא עומד לישרף ולא מהני בי' זריקה לאפוקי ממעילה ק"ל:

תוספות ד"ה אלא דקתני כו' דבר העומד לישרף וליאבד כו' ועדיין לא הגיע בשעת מחשבה (וכ"ז דלא כפרש"י דלרש"י מתורץ קושיית רב אסי אר"י ולפי' התוס' לא השיב לו ר"י כלום גם לרבא ודו"ק) ומ"מ כו' ליצא כו' לגירסא כו' רב אסי לר"י כיון כו' קודם זריקה כצ"ל והס"ד:

ד"ה לא אמר ר"ע כו' אלא שחט שתיהן בבת אחת. יש להסתפק אי ר"ל בסכין ארוכה משמע או אפי' בזא"ז וקרי לה בת אחת דכשר ליזרק כו' (כצ"ל נ"ל) ודברי הרמב"ם נוטים לפי' הב' ע"ש וק"ל:

הגהות

גמ' מחשבין על האבוד כו' (מיימוני פי"ד מה' פהמ"ק):

בני אי אתה אומר כן כו' כצ"ל:

רש"י ד"ה אלא הא כו' על השרוף. כלומר כו' כצ"ל:

ד"ה אמר רבא כו' מידי מעילה והא דקאמר כו' ליאבד ולישרף הד"א והס"ד:

ד"ה שחט בשתיהן כו' שחזר כו' מועלין בו כו' כצ"ל:

ד"ה א"ל בלשון כו' הוא שיצא הס"ד:

תוספות ד"ה חישב לנשפכים למחר כו' יצאו שפיכת שיריים והקטרת אימורים כו' וגם לא קבעי כו' וטעמם משום דבעינן שיחשב בארבע עבודות כו' ושפיכת שיריים אכילה כו' לזרוק הדם שנשפך מן הכלי למחר כו' הולך לאיבוד כצ"ל והס"ד:

ד"ה א"ל ר"ז כו' לא איפגל כו' רצה לאוכלו אוכלו הנך כו' כצ"ל:

ד"ה לכפר פאגי כו' ואמר לי אומר הי' ר"ע זריקה כו' כצ"ל:

ד"ה תשובה גנובה (שייך לע"ב) הו"ל לאחשובי הני אימורים כו' כ"ש חטאת. הס"ד וכצ"ל:

דף ז:

חדושים

גמ' אמר ר' חנינא ליוצאין ור"ע היא כו' (מיימוני פ"ג מה' מעילה דין ט') וז"ל יצאו השיריים או נטמאו ואח"כ הקטיר הקומץ אעפ"י שהן אסורין באכילה אין מועלין בהן שהרי קרב הקומץ כמצוותו עכ"ל. ונראה דמכאן למד הרמב"ם דדין הקומץ במנחות שוה לזריקת דם בקדשים אבל בחסרו השיריים ונקטר הקומץ כבר כתבתי דאיכא פלוגתא

במנחות (י"ב) דגרוע הוא מיוצא דאיתי' בעיני' ופסולא מחמת ד"א הוא ומ"ש רבינו בפ"ב דמעילה ואם נפסלו שיריים או שחסרו כו' הרי הדבר ספק אם יצאו מידי מעילה היינו בפסול הגוף חוץ מפסול יוצא ופסול טומאה שהציץ מרצה והכ"מ הניח דברי הרב בצ"ע והדבר ברור כמ"ש ודברי הר"י קורקוס הן נכונים בשאר ביאור דברי הרמב"ם. ודו"ק:

רש"י ד"ה אימא סיפא כו' וכי היכי כו' ה"נ דייקינן בסיפא דרישא כו' ר"ל כשם שלא נוכל לתרץ בסיפא דסיפא איידי רישא דסיפא דבשניהם קתני בבשר אין מועלין א"כ גם בסיפא דרישא לא יתרץ איידי והדרא קושיא לדוכתא הא איסור איכא כו' והא ממונא דכהן. ודו"ק:

ד"ה א' ר' חנינא כו' מועלת ליוצא דכי כו' להוציאו ממעילה ולהביאו (ר"ל דמועלת מלהביאו לשרפה לאלתר. ק"ל) כו' כמו שאר קדשים פסולים כו' (ר"ל פסולין בגופן. ק"ל):

סליק פירקא

הגהות

גמ' לר"ל ואתה אי אתה אומר כן אלו הפריש כו' כצ"ל (מיימוני פ"ג מה' פהמ"ק)

האמר עולא אימורי ק"ק כו' (גז"ש)

יש מעשה דמים כו' (מיימוני פ"ב מה' מעילה)

מעשה דמים בקדשים קלים כו' כצ"ל:

רש"י ד"ה תשובה גנובה כו' דכי היכי דמפרש ר"א כו' כצ"ל:

ד"ה אלו הפריש כו' שאם יאבד אחד מהן כו' כצ"ל:

ד"ה ושחט את כו' הדם מאשם שלא כו' כצ"ל:

ד"ה האמר עולא כו' מזבח דקלטן מוכח כו' כצ"ל:

ד"ה אלא היינו כו' גנובה השיבו הס"ד:

ד"ה אישתיק ר"ל כצ"ל:

ד"ה אמר ר' יוחנן כו' לישנא אחרינא דדיקא (ר"ל קצצתי רגלוהי דדיקא) דדייק כו' כצ"ל:

ד"ה על זה כו' לאחר זריקה חייב משום פיגול כו' בכל הני לאחר כו' מעילה אאימורין כצ"ל והס"ד:

ד"ה קתני רישא כו' ממונא דכהן הוא הס"ד:

תוספות ד"ה אמר ר"י קצצתי כו' אלא ודאי טעמי' דר"ע כו' י"ל דלא דמי דאמרי' דטעמא כו' כצ"ל:

ד"ה הא איסורא כו' מועלים באימורים קתני אין מועלים כו' כצ"ל:

ד"ה כי אמר כו' עיבור צורה אבל לאכילה כו' ועוד קשיא דבפסחים (פ"ב ע"א). מיד ונראה כו' אבל מ"מ לשריפה אזיל מיד דלא פליג אמתני' (ר"ל דבפסחים הנ"ל נ"ל) כצ"ל נ"ל:

סליק פירקא

דף ח.

הגהות

פרק חטאת העוף

(מיימוני פ"ב מה' מעילה):

רש"י ד"ה הוזה דמה כו' דהזאה קובעת בפיגול כו' בכל הני. הד"א והס"ד:

ד"ה מתני' דקתני כו' כצ"ל:

תוספות ד"ה חטאת כו' איירי בכשרים כצ"ל והס"ד:

ד"ה מועלים בהם כו' שנמלך מתחלת לינה של כו' ומשעת מליקה מונין הס"ד:

ד"ה הוזה דמה כו' ולמ"ד היתר זריקה ר"ל כו' ולמ"ד היתר שחיטה כו' בעינן שיהא ראוי להזות (כצ"ל והס"ד) ור"ל שנמלקה בהכשר. ק"ל:

ד"ה ואין מועלים כו' לפי שהיא קודמת כו' כצ"ל:

ד"ה עולת העוף כו' (כל הדבורים שלפנינו שייכים למשניות דלקמן) נותן הדם למרחוק הס"ד. ואח"כ ד"ה ומועלים בה כו' כצ"ל:

ד"ה פרים כו' ושעירי ע"ז הס"ד:

ד"ה הוכשרו כו' לפסולים בית הדשן כו' גבי ג' בית הדשנים היו שם כצ"ל והס"ד:

ד"ה והכהנים בעורות כו' הכהנים בעור הס"ד:

ד"ה אבל כו' שצריך להוציאה כו' (ר"ל אחר הקטרה במזבח) משהותך הבשר. הס"ד:

ד"ה קדמו כו' לינה פסלה וא"כ אפייתו דלחם כו' מקדש היינו כו' כצ"ל:

ד"ה נזרק דמה כו' כדמסיק לעיל בספ"ק וכ"ת כדקאמר לעיל לא נצרכה אלא לר"ע כו' כצ"ל:

ד"ה קרבו הבזיכים כו' הסילוק של בזיכין כמו הקמיצה וההילוך למזבח כו' כצ"ל נ"ל:

ד"ה אין מועלים כו' היתר לכהנים. הס"ד:

ד"ה הקומץ כו' פירשתי באריכות כו' בפ"ב כצ"ל והס"ד:

ד"ה קדשו כו' בכלי קדשו והוכשר ליפסל כו' משהוקדשו קדשו בכלי כו' נקט לי' כצ"ל והס"ד:

ד"ה אבל לאיטמויי כו' שהטבול יום אינו כו' רבנן היא כצ"ל והס"ד:

דף ח:

חדושים

פרק חטאת העוף

תוספות אמר ר' חנינא כו' אי דיצא לצד כו' כדאיתא לעיל כו' (דמודה ביוצא דם והראש של עוף הוי כיצא דם ק"ל): שמנונית של אבר שיצא חוץ כו' (כצ"ל) א"נ כגון שיצא כולו עכ"ל. (אינו מדוקדק ור"ל שיצא קצת מהאבר ולא כל האבר ק"ל). הדם נתערב השמנונית הס"ד:

ד"ה אלא מעתה כו' והתניא מסלתה כו' דפשיטא לי' להתלמוד כו' וי"ל דאית לן לאחשובי קרא דחטאת כו' דצריך שיהא ניתותר (מכח קרא דמסלתה ק"ל) כמו כו' קמיצה להקטרה ומשני התם כו' (כצ"ל נ"ל) ור"ל דבעי ליישב לפי' רבו דמאי מתרץ התרצן מ"מ נלמוד לשון והנשאר מלשון והנותרת שהוא ע"כ לעיכוב ומשני דשאני התם כו' וק"ל:

הגהות

גמ' רב אדא בר אהבה אמר רב מיצוי חטאת העוף כו' ותני רב כו' (מיימוני פ"ו מה' מעה"ק):

ימצה חטאת היא כו' כצ"ל:

רש"י ד"ה דתני רב הוזה דמה כו' כצ"ל:

ד"ה אלא לר"ה כו' ל"ל דכתיב והנשאר כצ"ל והס"ד:

ד"ה להכי כתיב והנשאר כו' כצ"ל:

ד"ה הכי נמי כו' שיריים למצוה שפי' כו' כצ"ל:

ד"ה וכ"ת כו' דחסרון שיריים מעכבי והיכי אמרינן כו' כצ"ל והשאר נמחק:

תוספות ד"ה תחילה כו' ושלישי רביעי. הס"ד:

ד"ה וחכ"א כו' הוא פוסל כו' דקא סברי כו' כצ"ל:

ד"ה לאבא שאול כו' ורביעי בקדש דאורייתא היכי קאמר דילמא (כצ"ל והשאר נמחק נ"ל) כו' שאול מדרבנן הוא כו' כצ"ל:

ד"ה בשלמא כו' שהוא מעכב הס"ד:

ד"ה כדתניא כו':

ד"ה אלא מעתה כו' וא"כ דקרא יתירא הוא לא אית לן (כצ"ל או דצ"ל לית לן נ"ל) כו' כלומר שיהא מיצוי מעכב. הס"ד:

דף ט.

חדושים

גמ' תנן מועלין בהן עד שתצא לבית הדשן מ"מ נראה היכא דהוציא לחוץ מבית הדשן ודאי תו אין מועלין אפי' לר"י והא דמועלין בתרומת הדשן אפי' אחר שנעשה מצותו היינו בדשן שהרים והניחו אצל הכבש כדאמרינן בזבחים ובחולין וכ"כ התוס' (י"ב ע"א ע"ש) וא"כ יפה השיג הר"א על הרמב"ם ספ"ב מה' תמידין ומוספין שכתב אסור ליהנות מדשן שהוציא לבית הדשן בחוץ ואין בדברי הרב מהר"י קורקוס טעם וריח בישובו ע"ש בכ"מ גם הרמב"ם כתב ופסק מתני' עד שתצא לבית הדשן ומשמע דמשתצא שוב אין מועלין בדשנה וכ"כ הרמב"ם והרע"ב בפירוש המשניות משנה ד' ע"ש ודו"ק וצ"ע:

הגהות

גמ' מתיב כו' לרב הונא אחד כו' (וכך מצאתי מוגה בס"א ואינו מוכרח).

גופא תני כו':

עולת עוף כו' (מיימוני שם):

פרים הנשרפים כו' (מיימוני שם ופי"ח מה' פ"ה):

העולה מועלים בה משהוקדשה כו' ובלינה משנזרק דמה כו' ובמחוסר כפורים ולהסדר כו' כצ"ל:

התודה כו' ובמחוסר כפורים ולישחט כו' ויש למחוק תיבת ובלינה. וכן בלחם הפנים. ק"ל:

איתמר הנהנה מאפר כו' (מיימוני פ"ב מה' מעילה):

רש"י ד"ה אמרי התם כו' שירי שיריים אבל הכא כו' אינו מעכב והא דכתיב כו' הד"א:

ד"ה לצדדים קתני כו' אינו מעכב. הס"ד:

ד"ה והא תנא כו' דהיינו מיצוי איכא בינייהו כו' הד"א:

ד"ה מיצה דמה כו' עליה במליקה להקטירה כו' כצ"ל:

ד"ה ומועלין כו' שתישרף כולה ותנטל מאפרה כו' כצ"ל:

ד"ה עד שיותך כו' כצ"ל:

ד"ה ונפסל בטבול יום כו' לא פחות מב' ולא יותר על ג' כצ"ל:

ד"ה קרמו בתנור כו' לתשעה לעשרה הס"ד:

ד"ה קרבו הבזיבין כו' הפנים בכל הני הס"ד:

ד"ה הנהנה כו' ורחוק מן הכבש כו' כצ"ל:

ד"ה ר' יוחנן כו' קאי ומועלין בו כצ"ל:

תוספות ד"ה לצדדין כו' שמלק ושמיצה דמה כו' דהא קתני ואחד עולת עוף דלא שייכא כו' וע"כ מיצה דוקא. הס"ד וכצ"ל:

דף ט:

הגהות

גמ' איתמר הנהנה מבשר קדשי קדשים לפני כו' (מיימוני פ"ג מה' מעילה):
הנהנה מדמי חטאת ומדמי אשם כו' (שם פ"ד):
קדשי ב"ה כו' קרבנות צבור לנדבת צבור כו' ויביא חטאתו משקרבה כו' כצ"ל:
בעליה תמות וסיפא רבנן כצ"ל:
רש"י ד"ה וכולן שפקעו כו' המזבח לא יחזיר כו' אם עלו ירדו בשר כו' כצ"ל:
ד"ה וכן גחלת כו' ומשמע נמי אפי' כו' כצ"ל:
ד"ה אמר לך רב כו' הרמת הדשן אבל דשן כו' הד"א:
ד"ה ולוי אמר כו' דהיינו קטרת:
ד"ה איכא דמותיב כו' פקעה מע"ג כו' כצ"ל:
ד"ה מעילה כו' להיכן הולכת. הס"ד:
ד"ה הלמידין כו' לרבי איהו קתני כו' כצ"ל:
ד"ה ה"ק כו' עד שלא קרב חטאתו כו' לא קרב החטאת כו' וה"ה נמי לאשם כצ"ל והס"ד:
ד"ה ואם נהנה כו' לבדק הבית. הס"ד:
תוספות ד"ה וכולן כו' איתא והאי כו' וא"ת לישני כו' הדשן הוי שפיר כו' קודם חצות ואומר השר כו' הוזקק לפרש דיחזיר לאו משום תרומת הדשן כו' שעומד הדשן כו' (כצ"ל נ"ל):
ד"ה לא קרבה כו' האשם של מעילה. הס"ד:
ד"ה יוסיף כו' כדפרישית גבי חטאת. הס"ד:
ד"ה כבר קרבה כו' שהרי אם היא חטאת היתה מתה כיון שנתכפר כו' עתה שהם מעות ילכו לים המלח כצ"ל והס"ד:
ד"ה כבר קרב כו' באשם רועה הס"ד:
ד"ה כל קרבן כו' לסיפא הס"ד:
ד"ה קרבנות כו' בעלים עליו. הס"ד:
ד"ה קרבנות ציבור כו':

דף י.

חדושים

תוספות ד"ה רישא ר"ש כו' ור"ש מתה ופלוגתייהו כו' דהא רבי אית לי' בפ' ולד חטאת (כצ"ל והוא בתמורה (דף כ"ג ע"א). ול"ג לקמן דלא נמצא מזה לקמן. וק"ל) דע"כ לא קאמר רבי דתמות אלא כו' שלא נמצא עד לאחר הפרשה כו' ולא משום דלא מצי אתיא כו' כגון שנמצא קודם הקרבה ולא נראו כו' (כצ"ל) ור"ל בשלמא באבודה ונמצאו שתיהן אינן ראוין ליקרב כשנמצאו אלא אינה אבודה כשנאבדה הראשונה והאבודה כשלא נאבדה מעולם לרבי משא"כ במפריש לאחריות לר"ש שתיהן ראויין ליקרב אף כשיש שניהם לפנינו איזה מהם שירצה בלא אבודה משא"כ בחטאת דרבי א' ראוי' ליקרב כשלא נאבדה ואם נאבדה והפריש הב' אז השניה ראוי' ולא האבודה אף בנמצאת אח"כ לרבי ודו"ק:

ד"ה הכל מודים כו' קדש שנטמא ומאימורי קדשים כו' האימורים בצינור כו' דמודים דפטור כו' קודם זריקת דמים אמאי אין מועלין והא יוצא בו אבל קודם זריקה מודה דמועל דלא חזי והוי קדשי ד'. ונראה לפרש דהכא מיירי בנטמאת לאחר זריקה כו' כצ"ל. אכן לא הבינותי דבריהם דא"כ מאי קמ"ל רבא הלא משנה שלימה שנינו ריש מכילתין דכלל אר"י כל שיש שעת היתר לכהנים אין מועלין ומחשב כגון שלנה ושנטמאה כו' ואפי' למ"ד היתר אכילה שנינו כיון שנטמא הבשר אחר זריקה תו אין מועלין בו. אכן לפירש"י דרבא איירי שנטמא קודם זריקה טובא קמ"ל. והרמב"ם ז"ל כתב בהדיא דין י"א נהנה קודם זריקה מבשר ק"ק שנטמא כו' והוא כפירש"י. (והולך) [ברכת הזבח: והילך] לשון התוספתא רפ"ק דמעילה אבל טמא שנטמא בין לפני זריקת דמים בין לאחר זריקת דמים אין מועלין בו מפני שהציץ מרצה עליו עכ"ל. ולולי דמסתפינא הי' נ"ל להגיה בדבריהם וכצ"ל דהכא מיירי בנטמאת קודם זריקה וקמ"ל כו' ואתיא לפי"ז כשיטת רש"י והרמב"ם והתוספתא. ודוק וצ"ע:

בא"ד י"ל דשאני יוצא דלא יצא כולו ואין מצות שריפה כו' (כצ"ל נ"ל וע"ל דף ו' סוף ע"ב) וא"ת אמאי לא נקט יצא (ר"ל יצא כולו ק"ל) י"ל כו' כשנעשית בטהרה מיקרי כו' חטאת ואשם באימורים עד כו' ואומר מורי הרב ר"פ שי' דשנא ושנא. איבעיא קרא כו' הוצאה לבית הדשן. אך כו' אמנם לטעמא דמפרשינן מקרא (ר"ל מטעם הקרא דלעיל. ק"ל) ניחא כו' כצ"ל:

סליק פירקא

הגהות

גמ' אמר רבא הכל כו' (מיימוני שם פ"ג).

מבשר ק"ק שנטמא (קודם זריקה) התוס' לא גרסי לה ועיין (מה שכתוב) [ברכת הזבח: מ"ש] על דבריהם(. הס"ד) [ברכת הזבח: בס"ד]:

מאי קא מפסיד כו' כצ"ל:

הקומץ והלבונה כו' (מיימוני פ"ב מהלכות מעילה):

זה הכלל כו' (מיימוני פי"ח מה' פה"מ):

רש"י ד"ה וסיפא כו' לאחר כפרה הס"ד:

ד"ה הכל מודים כו' (ותיבות ומן המעות נראה דהוא ט"ס) באפר תפוח. הס"ד:

ד"ה שאם כו' קלים לאחר כו' כצ"ל:

ד"ה פשיטא כו' מפסיד דכיון כו' כצ"ל וכן בכל המקומות צ"ל מפסיד ק"ל:

ד"ה ובאימורי כו' קמפסיד היינו טעמא כו' דלא מפסיד כצ"ל והד"א:

ד"ה קמ"ל דלא כו' אמאי אמר רבא אימורי קדשים כו' (כצ"ל) לאחר שעלו פטור. הס"ד:

ד"ה הנ"מ כו' לקרן וחומש לא הפרישו כו' הד"א:

ד"ה מועלין בהן כו' פה בעלמא הס"ד:

ד"ה שיש לו מתירין כו' או דבר כו' שניתרות בקומץ. הס"ד:

ד"ה חייבין עליהן משום נותר כו' דהא בשלמים כתיב פיגול כצ"ל:

דף י:

חדושים

פרק ולד חטאת

תוספות ד"ה ולד חטאת כו' שהיתה אבודה בשעת כפרה מתה ונמצאת בעלת מום כו' וקשה כיון [ברכת הזבח: וכו'] לכ"ע תמות (ר"ל וא"כ ל"ל בעלת מום ודו"ק) וי"ל כו' כרבנן דר"ש כו' אלא באבודה כו' עברה שנתה רואים כאלו כו' שנתה ואבדה ואאבדה ואנמצאת כו' דהא לא אמר בעברה שנתה ונמצאת בעלת מום דתמות כו' בשעת כפרה לרבנן דר"ש כו' דהא אית ליה דכפרו בעליה (כמו במפריש לאחריות דלעיל בתוס' וק"ל) אפי' כו' בה' עניינים דאבודה כו' כצ"ל נ"ל:

ד"ה ואם עד שלא כיפרו כו' א"נ קאי אבעלת מום ומאי תרעה כאן כו' כצ"ל אכן בתמורה (כ"ב ע"א) דחי לה דא"כ ישמור מיבעי לי' ופירשו התוס' שם אולי תתרפא וחזי להקרבה וע"ש:

הגהות

גמ' יכול יהיו חייבים כו':

רש"י ד"ה דת"ר כו' מכלל שידע והדר כתיב כו' כצ"ל:

ד"ה וקרבנו קבוע כו' חטאת בהמה. הס"ד:

ד"ה ולא כו' חייבין כו' הס"ד:

ד"ה והותרה כו' אינו דין כו' הס"ד:

ד"ה יכול אם כו' מתירין ואותן כו' שינתנו בכלי הס"ד:

ד"ה ת"ל אשר כו' ארי יקרב כו' שיקרבו מתירין. הס"ד:

סליק פירקא

פרק ולד חטאת

(מיימוני פ"ד מה' פ"ה)

ולא נהנין ולא מועלין (מיימוני פ"ג מה' מעילה):

רש"י ד"ה ולד חטאת כו' חטאת שמתו בעליה כו' כצ"ל:

ד"ה ואינה עושה כו' לא תפיס. הס"ד:

תוספות ד"ה ואינה עושה כו' בהמה אינה מקודשת כו' כצ"ל:

ד"ה לא נהנין כו' קדשי ד'. הס"ד:

דף יא.

חדושים

תוספות ד"ה תרי מעוטי כתיבי תימא דבחד כו' (כצ"ל) וא"כ צריך לכתוב ושמו כדי שלא נלמוד משם כו' כצ"ל ולפי"ז הוי כמו שתירץ בחד מיעוטא דושמו סגי והערופה לא נקט אלא אגב דושמו ודוחק. אבל בחולין וזבחים הניחו בקושיא:

הגהות

גמ' המפריש מעות לנזירתו כו' (מיימוני פרק ד' מה' מ"ע).

דמי חטאת ילכו לים המלח כו' (מיימוני פ"ה מה' פ"ה)

וליתני המפריש מעות לקינים לא כו' כצ"ל:

ר"ש אומר הדם קל כו' (מיימוני פ"ב מה' מעילה):

ת"ר מועלין בדמים (מדרבנן לפירוש השני דרש"י והתוס'):

מ"ט דאין מועלין כו' (ול"נ מ"ט דת"ק. תוספות)

וכי יש לך דבר כו' כצ"ל:

רש"י ד"ה ואם עד כו' שנתה תרעה כו' קדושת דמים כצ"ל והד"א:

ד"ה ומ"ש כו':
ד"ה רישא כו' וחטאת שמתו כו' בעליה אבל כו' לפלוגי. הס"ד:
ד"ה המפריש מעות כו' להביא בכולן שלמים כו' מועלים בהם ומ"ט כו' ולא מועלים הד"א והס"ד:
ד"ה מעות כו' (היה) [ברכת הזבח: הי'] בנזיר. הס"ד:
ד"ה מתקיף כו' ולא מועלים מפני כו' מעות לקינים כו' ולא מועלים דכיון. כצ"ל:
ד"ה אמר רבא כו' מעות לקינים למאי מייתי להו כו' כצ"ל:
ד"ה יצא לנחל כו' אבל במקדיש כו' לנחל קדרון כצ"ל. והס"ד:
ד"ה וקבעי עלה מ"ט כו' כצ"ל:
תוספות ד"ה מ"ש סיפא דמיפלגי כו' (משמע מדבריהם דל"ג בגמ' מ"ש רישא דלא מיפלגא ק"ל) בתרי בבא. הס"ד:
ד"ה הא תני גבי תמורה כו' משום תמורה כו' כצ"ל:
ד"ה המפריש מעות כו' וקדשים קלים לית בהו מעילה. כצ"ל והס"ד:
ד"ה מת הנזיר כו' מפרש טעמא הס"ד:
ד"ה דמי כו' בעליה. הס"ד:
ד"ה ואין כו':
ד"ה יצא כו' מדרבנן קאמר כו' בגמ' הס"ד וכצ"ל:
ד"ה ירדו כו' כצ"ל:
ד"ה מפני כו' ולכשיגדלו יכשרו כו' ואגב תורים כו' נקטי' הס"ד:
ד"ה אמרה תורה הבא תורים כו' דלא נהנים כו' כצ"ל:
ד"ה מ"ט כו' הכא דמועלים כו' מדאורייתא אין מועלין. הס"ד וכצ"ל:
ד"ה אין לך דבר כו' שלא נעשית כו' כצ"ל נ"ל:
ד"ה לול קטן כו' והכבש ממוצע למזבח כצ"ל:

דף יא:

חדושים

גמ' ומביאין יין קרוש שהוא דומה כו' לימא מתני' כראב"צ כו' אמרו לא ומדרבנן והא קרא כו' ועיין פירושו בתוס' דלפירש"י לא יתיישב גירסא זו שפיר:
המקדיש דישון בתחלה כו' (מיימוני רפ"ה דמעילה) ומפרש לה כפי שדחו התוס' דאאפר כירה קאי וכ"כ בתוי"ט:

תוספות ד"ה מה נותר כו' הם יורדים לתהום והאיך יכול למעול בהם כו' ועתה כו' לא השיב האי דיוקא לר"א כו' ר"ל דבלישנא קמא דמתני' אתיא כרבנן ודלא כראב"צ ל"א ס"ל האי דיוקא האיך אתיא כרבנן כיון דהאיך יכול למעול בהם ק"ל וכצ"ל:

הגהות

גמ' דישון מזבח הפנימי כו' (מיימוני פ"ג מה' מעילה).

ובני יונה שעבר זמנן לא נהנין ולא מועלין כצ"ל:

רש"י ד"ה לימא מתני' וכיון דמצריך להו כו' כצ"ל:

ד"ה אפי' תימא כו' מקדש להו איכא דאמרי לימא מתני' (כצ"ל נ"ל)

דאמר לול כו' להביאו דרך לול כו' כצ"ל:

ד"ה אפי' תימא כו' לאויר השיתין כו' כצ"ל:

ד"ה ל"א דאי ר"א כו' (ר"ל אלישנא קמא קאי לפרש כנ"ל. ק"ל):

ד"ה דישון כו' שכתב בדישון כו' כצ"ל:

תוספות ד"ה דישון מזבח הפנימי ואין השלכה פחות מעשרים אמה כצ"ל. וכך הוא בפי' המפרש ספ"ק דתמיד ובס' ב"ש שגג שם וכמ"ש שם בס"ד:

ד"ה המקדיש דישון כו' דמיירי באדם שנטל מתרומת כו' לאחר שהורמה והקדישה (ר"ל שקידשה בהרמה. ק"ל) מועלין בה מה"ת כצ"ל וכך מצאתי בס"א:

ד"ה תורים כו' דחולין לא נהנין כו' וא"כ ש"מ דכל היכא דקתני אין מועלין ר"ל אפי' מדרבנן כצ"ל והס"ד. ולעיל דף ג' הנחתי דברים אלו בצ"ע:

ד"ה ר"ש כו' ואית לה פדיון כו' כצ"ל:

ד"ה בשלמא כו' הפנימי לא נהנין ולא מועלין משום דנעשה מצוותו כו' שלא נדשן מועלים בו כו' בפ' כל שעה דקטרת משתעלה תמרתו אין בו כו' לכך נ"ל דה"נ בעי בקביעות מקום דמשמע מתוך כו' אמאי מועלין שם אפי' במזבח החיצון כו' עד שתצא כו' הפנימי אין מועלין הא כו' קדמה אם אינו ענין כו' למזבח הפנימי. הס"ד וכצ"ל נ"ל:

דף יב.

חדושים

רש"י ד"ה וקשיא כו' דלרב חסדא דאמר כו' (ור"ל דמסתמא ר"ח ס"ל ג"כ בתורים כמו בקדשים שמתו. ודוחק:

הגהות

גמ' קדשים שמתו יצאו מידי מעילה ד"ת כו' (מיימוני פ"ג מה' מעילה)

יתיב עולא וקאמר להא שמעתתא א"ל רב חסדא מאן שמע לך כו' ובני יונה שעבר זמנן כו' ה"נ נימא קדושה שבהן להיכן הלכה אבל מודינא לך (ה"ג לפירש"י אבל התוס' גרסי א"ל מודינא) וקשיא לי (ר"ל הוא קושיית עולא אדברי ר"ח ודוק לפירש"י ומדברי התוס' הבנתי להגיה כן):

רש"י ד"ה אם כן כו' הפנימי מיירי דאם כו' כצ"ל:

ד"ה הדשן מריבוייא דה"א כו' המנורה כצ"ל:

ד"ה אלא לרבנן כו' מעשר בהמה מחוסר זמן כו' הד"א:

ד"ה אמרי כו' כשהיא בעלת מום אין בה קדושה כו' כצ"ל והשאר נמחק:

ד"ה יצאו מידי כו' להאכילם לכלבים. הס"ד:

ד"ה ותיקשי כו' ומשלם הקרן. הס"ד:

ד"ה והאיכא דם דמעיקרא כו' מועלים בדמים. הס"ד:

תוספות ד"ה ואימא אידי ואידי כו' ונוצה שיש לו שתהא במקום תרומה כו' אצל כלומר כו' מזבח החיצון. הס"ד וכצ"ל:

ד"ה מנורה כו' דשן דשן כו' גי' אחרת הי' להם וגי' ספרינו דשן והדשן עיקר:

ד"ה בשלמא לר"ש כו' אם שחט בחוץ מ"ש מחוסר זמן כו' לר"ש מידי דהוי אמחוסר כו' מהלך כעומד דמי כצ"ל והס"ד:

ד"ה אבל גבי עופות כו' פדיון אלא לבהמה הס"ד:

ד"ה וכי קדושה שבהן כו' אמר עולא ותיקשי כו' זמנן למעול בהו וה"ה כו' לך דאיכא מעילה כו' (ע"ב) מועל בהן מה"ת ועוד כו' לכך נראה דה"פ כו' מה"ת מודינא כו' ולא מן התורה כו' משום דקאמר פסיקתא ואמרת דכל כו' אבל מדרבנן אית בהו מעילה אפי' בקדשים קלים כו' להיכן הלכה כלומר קדושה שבהם כו' הוי דכי נמי נשחטה יש כו' כצ"ל:

דף יב:

חדושים

תוספות [ד"ה ודמיו כו' משמע שר"ל שישלם אותו שנהנה כו' (כצ"ל) מה יעשו מהם יפלו דמיו לנדבה עכ"ל. אבל אם נהנה מהם אינו משלם אפי' הקרן כיון דלא מועלין אף מדרבנן. ק"ל]:

ד"ה חלב המוקדשין כו' בביצי תורים דלא מצינו שיהא שום איסור (דלא שייך פדיון בעופות ק"ל) בהם כו' ה"מ לענין שאסור לחלוב כי כו' מתזבח אלא כו' (כצ"ל נ"ל) דהא אמרינן פ' השוחט כו' (חולין ל"ז ע"א וע"ש בתוס' ד"ה סד"א כו') ועבודה זמן ליבעי כו'

והא דמייתי גיזה כמו וכו' הוא (כצ"ל ור"ל כמו שאומר גיזה וכו' ור"ל גם חלב ולשון התוס' דחולין רישא דמילתא נקט) ושיטפא כו' דחלב עצמו אסור וקשה לן אמאי אין מועלין (כצ"ל ור"ל דהדרא קושיא לדוכתיה. ק"ל):

ד"ה כל הראוי כו' דשובך שויו הרבה ואין עוקרין כו' לשום בבדק הבית דא"כ פוחתין דמיו כו' וגפן ליין כו' כדפרישית. כצ"ל והס"ד. ור"ל דא"כ הי' פוחת דמיו ובתוי"ט הגיה והעתיק כדפירש"י וליתא דא"כ בזית מאי איכא למימר. וק"ל:

הגהות

גמ' המקיז דם בקדשים כו' (מיימוני פ"ב מה' מעילה):

אין נהנין ואין מועלין ויפלו דמיה ללשכה אמאי ה"נ כו' כצ"ל:

קתני כו' ולא מועלין ודמיו ללשכה מסייע לי' כו' כצ"ל:

חלב המוקדשים כו' (מיימוני פ"ג מה' מעילה):

הקדיש תרנגולת כו' (מיימוני פ"ה מה' מעילה):

כל הראוי למזבח כו' (גז"ש):

רש"י ד"ה איתיביה כו' אמאי מועלין. הס"ד:

ד"ה הזבל כו' ולא מועלין. הס"ד:

ד"ה ויפלו כו' ללשכה גרסינן. הס"ד:

תוספות ד"ה המקיז כו' דה"מ בדם שחוטה דההיא כו' כצ"ל:

ד"ה מתיב כו' וחשוב כגופה אבל חלב כו' כצ"ל:

ד"ה הפרש כו' מן הקדשים. הס"ד:

ד"ה הקדיש כו' לבדק הבית. הס"ד:

ד"ה אלא גבי כו' מזבח וקדשי בדק הבית כו' כצ"ל:

דף יג.

חדושים

גמ' רבי יוסי אומר המקדיש שדה כו' מועלים בהם ובגידוליהם. וכך פסק הרמב"ם משום דמתני' דתמורה בפ"ז דתני ומועלים בגידולים אתיא כוותיה וסתמא איירי בכל גידולים והא דמפרש התם בגמ' כגון ביצי חלב כו' משום דאין מועלין בגידולים קדשי מזבח נקט לה דלא משכחת גידולים בקדשי מזבח אלא ביצי תורין וחלב אבל בקדשי בדק הבית מועלין בכל הגידולין דסתמא קתני וזה ברור ודלא כמ"ש בתוי"ט כאן ולזה כוון הר"י קורקוס בפ"י ע"ש:

אף חלב המעושרת מועלים בו. לאו דוקא אלא איסורא איכא ועיין בתוס':

הדש קלעלין כו' (מיימוני פ"ה מה' מעילה) וז"ל מפני שהאבק שלה מועיל לדישה כצ"ל ובספרי הכ"מ כתוב מועיל לשדה ודחק הרב בפי' שם ואין ספק שט"ס הוא. וק"ל:

תוספות ד"ה ומועלין בהן כו' כגון שעקר חוליא כו' דהוי תלוש הס"ד. ולפי"ז הא דמועלין בגידולין לר"י היינו נמי כשיתלוש קאמר והרמב"ן בחי' ב"ב כתב ויש להעמידה שיש כותל בנין בבור ותלה בהן ויש מעילה בתלוש ולבסוף חברו כדמוכח בפ' בתרא דמעילה. עכ"ל. (ונ"ל דט"ס יש כאן וצ"ל סוף פרק הנהנה דף כ' ע"א):

ד"ה אבל אם הקדיש כו' אבל לא במה שבתוכו. ולא ביונים מטעם הפקר דחצר משום יד כו' יד להקדש (א"נ אף דיש לה יד אין מעילה בזכיותי' רמב"ם שם) וגבי אילן כו' בגידולי הקדש כו' ומ"ש בתיו"ט בזה אין דבריו מוכרחים. ע"ש:

ד"ה הפועלין לא יאכלו כו' כלומר ואחרים בע"ב נדיבי לב כו' (כצ"ל) כך פירשו הרמב"ם לשם ועיין בהשגות הר"א שכיון ממש לדברי התוס' כי מ"ש הרמב"ם שמקדיש החלב כו' ס"ל דאינו מוקדש שהוא דבר שלב"ל אלא הוא דרך נדבה וחיוב וא"כ אין מקום לתירוץ השני שכתב בכ"מ ודו"ק:

ד"ה אתיא העברה העברה כו' אף הנאת יניקת הולד ואין נראה דהא אמרינן פ' השוחט הואיל כו' סד"א דמן ליבעי כו' ועבודה כדפירשתי במתני' כו' חלב במוקדשים לא כו' הוה ידעינן לה כו' כדקאי קאי תדע כו' ואמאי צריך כו' גבי פסולי המוקדשים תזבח כו' (ע"ב) ומעשר מקדשים לילף בכור מקדשים בגז"ש דאמו אמו וי"ל דלא דרשינן כו' לענין דבר התלוי באם כגון הנקה כו' ובהאי תירוצא כו' והא אין דנין אפשר משאי אפשר מבכור דליתי' בהנקה דזכר כו' ולפי מאי דפירשנו ניחא כו' מבכור לענין דילפינן מג"ש מהעברה העברה וכיון דלא כו' (ר"ל דע"כ ילפינן בגז"ש זו כמה דינים מעשר מבכור בש"ס. ק"ל) כמו כן לענין מעשר אלא ילפינן שפיר מבכור (כצ"ל) כו' ואחרים מתנדבין כן ובמתני' פירשתי כו' דלא יניק מאמו הכתיב תחת כו' שמותר להניק לולדות של בהמות קדשים מאמו שהיא קדושה כו' והשתא ניחא דשפיר איצטריך גז"ש (ר"ל ולא ילפינן ממתני' דחלב המוקדשים כו') להכי כו' אלא ללמוד דאמו דגבי קדשים ר"ל שהאם חולין. עכ"ל. ר"ל דלא ילפינן שום דין מגז"ש זו אלא פי' תיבת אמו שהוא חולין וק"ק האיך ילפינן בנדה לענין יוצא דופן מגז"ש דאמו ויש ליישב. ודו"ק:

הגהות

גמ' ולד המעושרת כו' (מיימוני פ"ג מה' מעילה):

הפועלים לא יאכלו כו' (מיימוני פ"ה מהלכות מעילה):

גרוגרת הקדש כו' כצ"ל:

רש"י ד"ה אילן מלא פירות א"ל רבי כו' והרמב"ם והרע"ב פי' בע"א ע"ש ועיין בתוס' דלעיל ובפי' רשב"ם דמס' ב"ב ע"ש:
ד"ה ואין מועלין במה שבתוכה דבור כו' הוי גידולים כצ"ל והס"ד:
ד"ה ולד המעושרת כו' מחלב המוקדשים. הס"ד:
ד"ה ואחרים מתנדבים כן כו' (והרמב"ם פי' בע"א ע"ש) שאם הקדש יהא חלבה כו' הד"א:
ד"ה אתיא אמו כו' מועלין בכולו. הס"ד:
ד"ה קלעלין מין קטנית של חולין כו' דנהנה מהקדש כצ"ל והס"ד:
ד"ה ושל הקדש כו' קאי בשל הקדש כצ"ל:
תוספות ד"ה ולד המעושר כו' והוי הולד חולין ולכך כו' כדמפרש כו' טעמא מקרא כו' כצ"ל והס"ד:
ד"ה ואחרים כו' ולד מוקדשים כו' קודם שהקדישו. הס"ד:
[ד"ה מ"ט כו' קאי דישו שלך ולא של הקדש כו' כצ"ל:
ד"ה קלעלין מין קטנית היא. הס"ד:
ד"ה והא בתלוש בעינן כו' כצ"ל.
ד"ה אבקה מעלי כו' שמשבח הקטנית וכשהוא דש בקרקע כו' כצ"ל]:

דף יג:

חדושים

רש"י ד"ה ערבה שהיה סידורן בהר הבית לא כו' נהנין ממנה כצ"ל והס"ד. והרמב"ם פי' ערבה שגדילה בשדה הקדש. ותמיה לי דא"כ לפי מאי דקיי"ל כר' יוסי דמועלין בגידולי הקדש למה לא ימעלו בערבה וכי גרע משדה מלאה עשבים דמועלין בגידולין ובוודאי נ"ל שלזה כוון הר"א ז"ל בהשגה שכתב זה שבוש. והכ"מ לא ירד להבנתו ע"ש ודו"ק:
תוספות ד"ה מים שבכד כו' מימי השילוח כו' וערבה ואין תימא דכד היינו חבית כצ"ל והס"ד. ור"ל דאין תימא דנקט הכא כד והתם חבית דכד היינו חבית ואם אין ט"ס י"ל דהוא קושיא דלמה לא הביא משנה זו בפ' המניח דכד היינו חבית וראשון נ"ל עיקר:
ד"ה רבי אליעזר כו' כלומר לטעמי' דר' יוחנן קפריך כו' ועוד דבפ' השוחט והמעלה כו' כצ"ל והיינו כפי מה שפי' התוס' שם דאישתמיטי' לר"ל ע"ש וגם שם בתוספות כתבו רש"י שבכאן דלא כפירש"י שלפנינו ע"ש במ"ש בס"ד:

הגהות

גמ' שרשי אילן כו' (מיימוני פ"ה מה' מעילה).
המים שבכד של זהב כו' (מיימוני פ"ב מה' מעילה)

ערבה לא נהנין כו' (שם פ"ה)
הזקנים שנהנים ממנו כו' כצ"ל:
ור' יוחנן אמר מועלין בכולן (מיימוני שם פ"ב)
וא"ר יוחנן משום מנחם כו' ר' אליעזר בשיטת ר"ע כו' כצ"ל:
הקן שבראש האילן כו' (מיימוני פ"ה מה' מעילה):
רש"י ד"ה מעיין כו' הוא נובע אלא כו' בתוך שדה של הקדש ולא מועלים כו' שדה של הקדש כצ"ל והס"ד:
ד"ה והקתני סיפא כו' גרידא אין מועלים. הס"ד:
ד"ה דיש שיעור כו' הראוי לניסוך ור' יוחנן כו' כצ"ל והד"א:
ד"ה ואמר ר' יוחנן כו' משום מעלה בחוץ. כצ"ל:
ד"ה לטעמיה כו' שיעור למים אבל ר"ל כו' הד"א:
תוספות ד"ה שרשי אילן כו' לה שפיר הס"ד:
ד"ה נתנו לצלוחית כו':
ד"ה ערבה כו':
ד"ה אבל מועלים כו' דקאמר מים שבכד לא נהנים כו' אמר רשב"ל לא שנו כו' לוגין זהו שיעור הס"ד:
ד"ה המקדיש חורש כו':

דף יד.

חדושים

תוספות ד"ה שבאשרה יתיז כו' אמאי לא נהנים אלא מיירי באיתבר מגופה וכ"ת אמאי לא כו' אמאי יתיז בקנה כו' באיתבר מגופה אבל עכשיו מייתי מגופה כו' דהא דקאמר יתיז לא קאי אקן דודאי הקן אסור בהנאה בין גבי הקדש בין כו' (מבואר מזה אף דאתי מעלמא הקן עצמו אסור בי' בהקדש ובאשירה משום גזירה כמ"ש התוס' לקמן וכך פסק הרמב"ם לשם והכ"מ תמה עליו ולא ראה שיטת הרר"פ הללו. וק"ל) דודאי איכא למיחש כו' לאחלופי בקנים המחוברים מאילן כו' דשייך למיגזר כדפרישית כצ"ל:
סליק פירקא

הגהות

גמ' איתמר ע"ז שנשתברה כו' (מיימוני פ"ו מה' ע"ז)
דאיתבר מגופה וקתני יתיז כו' עצים מעלמא דייקא נמי כו' (כצ"ל לפי גי' רש"י. ועיין במס' ע"ז מ"ב ע"ב גי' רש"י)

ה"נ מסתברא כו' (והוא לשון אחר ועיין בתוס' ע"ז):
הגזברים שלקחו עצים כו' (מיימוני פ"ה מה' מעילה)
אמר שמואל בונין בחול כו' (שם פ"ח):
רש"י ד"ה דלא ביטלה כו' גוי בפירוש. הס"ד:
ד"ה ר"ל כו' שלא תישבר. הס"ד:
ד"ה דאיתבר מגופי' כו' הקן דהיינו עכו"ם כו' דמותר בהנאה. הס"ד:
ד"ה לא כו' ועשה קן. הס"ד:
ד"ה לעולם אימא לך כו' (נראה דהוי כמו איבעית אימא ודו"ק) מהכא לאליל שנשתברה כו' כצ"ל:
ד"ה מתני'. הגזברין כו' לצורך קורות. הס"ד:
ד"ה מועלים כו' שמשפה החרש כו' כצ"ל:
ד"ה אמר שמואל כו' של חולין אז היו כו' (שנהנה כאן) [ברכת הזבח: שנהנו בהן] צורך הבנין כו' כצ"ל:
תוספות ד"ה אפרוחין כאן כו' אין מועיל ומתיז בקנה קתני גבי אשירה דאע"ג כו' אפ"ה שרי אפרוחים בהנאה כו' כצ"ל:
ד"ה בונין בחול כו' אפי' הקדישם למוסרם כו' כצ"ל:

דף יד:

הגהות

גמ' מותר הקטורת כו' (מיימוני פ"ה מה' מעילה)
פרוטה מחולל ר"פ אמר היינו טעמא דבונים בחול כו' מכאן הוציא הרמב"ם מ"ש פ"ח דין ד' ע"ש:
אי כו' בקודשא כו':
רש"י ד"ה מפרישים כו' על המעות אבל כשמגיע כו' מעות חולין כו' שחילל על. כצ"ל:
ד"ה ומשני כו' אותה כלום. הס"ד:
ד"ה אין ודאי כו' שיעור מעות. הס"ד:
ד"ה ואכתי אם איתא לדשמואל כו' דאמר שמואל הקדש כו' הס"ד:
ד"ה אלא כי כו' בעצים דיומיה. שדעתו כו' כצ"ל:
תוספות ד"ה מותר הקטורת כו' מנין כמנין כו' מאותו מותר מפרישין שכר כו' ומזכה אותם ע"י כו' אתי לאיתרשולי כו' כשיעור מעות של קטורת כו' י"ל באומנות ציור כו' שהרי אין יכולים לחזור בהם. הס"ד:

ד"ה והאמר שמואל כו' מחולל כלומר כו' משום פסידא דהקדש (הכי איתא בערכין כ"ט ע"א) ודוקא כו' על ש"פ וא"ת ה"נ ליכא שום פסידא כו' דאיכא פסידא להקדש כו' פסידא להקדש. הס"ד:

ד"ה לא ניתנה כו' ונמצא שמועלים. הס"ד:

ד"ה אי בעצים כו' הב"ע בעצים כו' כצ"ל:

סליק פירקא

דף טו.

חדושים

פרק קדשי מזבח

גמ' תנן קדשי מזבח כו' ק"ק דהו"ל להקשות ממתניתין (ז' ע"ב) קדשי קדשים להקל ולהחמיר וממתניתין (ט' ע"א) עולת עוף כו' דמבואר שם להדיא דיש מעילה בבשר חטאת ואשם ומיהו למסקנא דהכי א"ש:

אילימא בקדשי ב"ה אפי' כי מתו נמי כו' מבואר מזה דבקדשי ב"ה אית בהו מעילה ד"ת אפי' לאחר שמתו ומכאן סתירה לדברי הרב הכ"מ ריש פ"ג דמעילה שתמה על הרמב"ם שכתב דין זה אקדשי מזבח ולא אקדשי ב"ה ע"ש דאישתמיטי' להרב גמ' זו ודו"ק:

תוספות ד"ה מהאי קרא כו' מקרא דלעיל דכל חלב (והשתא לא אמרינן דהוי אסמכתא. ק"ל) דדוקא קדשים המיוחדים לשם אלמא לא דרשי כו' (ר"ל דהא שלמים נמי מועלים. ק"ל) כצ"ל נ"ל:

הגהות

פרק קדשי מזבח

גמ' מצטרפין כו' (מיימוני פ"ה מהלכות מעילה).

לא איכא הכי משום הכי קא פליג כו' כצ"ל:

א"ר ינאי מחוורתא כו' (מיימוני פ"א מה' מעילה):

על קדשי בדק הבית ועולה והתוס' ל"ג לה.

אלא קדשי מזבח דאורייתא נמי אית בהו כו' כצ"ל:

רש"י ד"ה למעילה שאם נהנה כו':

ד"ה ומתרץ מדרבנן הוא דאין כו' כצ"ל:

ד"ה ובמאי קמיירי כו' מידי מעילה לא יהא אלא כו' כצ"ל:

תוספות ד"ה קדשי מזבח כו' אם אכל בשר עולה כו' פרוטה מזו חייב. הס"ד:

ד"ה ולחייב כו' מזה מעל הס"ד:

ד"ה אחד כו' לב"ה מצטרפים. הס"ד:
ד"ה השתא י"ל דקתני כו' ששונה בהן בזה כו':
ד"ה מחוורתא כו' דלר' ינאי ר"ל כו' מזה הפסוק לא נפקא לן כו' לאפוקי עולה דאקרי קדשי ד' כו' כיון שכולה כליל. הס"ד:
ד"ה כשהיא חיה כו':
ד"ה ואפי' כי מתו נמי לא כו' וא"ת תיפוק כו' משום דאמר אין פודין את כו' דאיכא איסורא כו' בקדשים שמתו מעילה הס"ד וכצ"ל נ"ל:

דף טו:

חדושים

תוספות ד"ה בשלמא כו' העלאה חוץ כו' והא דקתני לחייב עליה משום פגול ונותר וטמא היינו לזרוק עליו הדם. עכ"ל כאן קיצרו ועיין בתוס' דזבחים (ק"ט ע"ב) ותבין דבריהם בזה:

הגהות

גמ' ה' דברים בעולה כו' (מיימוני פ"י מה' מעשה הקרבנות):
א"ל בעולם קאמרת כו' כצ"ל:
תנינא להא דת"ר עולות ואימורים כו' (זבחים ק"ט ע"א וע"ש בתוס' שהאריכו בזה ובמ"ש בס"ד שם)
והבכורים מצטרפין זה עם זה לאסור ולחייב עליהם כו' כצ"ל והשאר נמחק:
כל הנבילות כו' (מיימוני פ"ב מה' מאכלות אסורות ופ"א מה' שאר אבות הטומאות):
רש"י ד"ה ה' דברים כו' והיין והשמן כו' משום מעלה בחוץ כו' הס"ד:
ד"ה ששה כו' דמפיק לי' מאו זבח כצ"ל:
ד"ה בעולם כו' וא"ל והרי כו' מועלים בדמים כו' כצ"ל:
בא"ד אלא תני כו' בעולם קאמרת ה' דברים והא קתני כו' כצ"ל:
ד"ה עולה דכליל כו' דאינה כליל לא מצטרפי לאימורים כצ"ל והס"ד:
ד"ה אלא לחייב כו' בשלמים אמאי לא מצטרפים בכזית לחייב משום כו' ונותר וטמא. הס"ד:
ד"ה אלא אימא כו' (כצ"ל והשאר נמחק) היא דתניא כו' הס"ד נ"ל:
ד"ה שכולה כליל כו' חצי זית חלב דלאו כו' כצ"ל:
ד"ה אמר ר"פ כו' סלת וגו' דקס"ד כו' הד"א:
ד"ה מ"ט כו' עם התרומה. הס"ד:

ד"ה אבל אינך כו' לאתויי דמצטרפין. הד"א:
ד"ה כל הנבילות כו' בהמה טהורה. הס"ד:
תוספות ד"ה מנחה כו' המנחה ואבד כל כו' קמ"ל דלא. הס"ד:
ד"ה התרומה ותרומת מעשר כו':
ד"ה כל הפיגולים כו' תנא לי' ברישא ואיידי כו' כל הפיגולים. הס"ד:
ד"ה אבל הנך כו':
ד"ה כל הנבילות כו' בשר נבילה. הס"ד:
ד"ה אמר רב לא שנו כו':

דף טז.

חדושים

רש"י ד"ה ולוי אמר כו' וחייב שתים ר"ל אם אכל כשיעור ועכשיו חייב משום זית נבילה ועין לעיל (דף י"ז) ברש"י מ"ש בשם רבו בד"ה אבל לענין אכילה כו' ומשמע מדבריו דחייב שתים:
ד"ה מיתת פרה וחיי כו' ולא משום אבר מן החי הבא מגמל חי. הס"ד. ומ"ש משום אבר מן החי ל"ד וה"ה משום איסור בהמה טמאה אלא דנקט מה שמצינו לפעמים שנוהג בשניהם ובטהורים לא שייך איסור טומאה ולא מצטרף בפשיטות אבל איסור אמ"ה נוהג בשניהם ודו"ק נ"ל:
ד"ה אמר לך רב אסי כו' דאיכא איסור של טמאה איכא איסור נבילה להכי מצטרפי (כצ"ל) כו' ור"ל אפי' לאכילה דאי לטומאה לא בעינא הטעם דאיסור חל על איסור אלא דבתרווייהו כתיב הנוגע יטמא וכמו דס"ל לרב אלא האי תנא סבר אפי' לאכילה מצטרף מטעם דאיסור חל על איסור ולי' לא ס"ל אלא אפי' לטומאה לא מצטרף ומטעם שכתבו התוס' ודו"ק:
בא"ד והא דקתני ברישא כו' היינו נבילה ואמ"ה דבהמה טמאה עכ"ל. ר"ל דסבירא לי דאפי' מת גם הגמל לא מצטרף עם מיתת פרה דבגמל ליכא איסור נבילה אלא טמאה ואמ"ה ובחייהם מצטרפים וכן בסיפא דמיתת גמל וחיי פרה ס"ל דאין מצטרפים אפי' במיתת הפרה מטעם הנ"ל כנ"ל לדחוק בדברי רש"י ואין להבין דהפי' קאי לתנא דברייתא דס"ל איסור חל כו' דלא יתיישב כלל. ודו"ק:
בא"ד אלא לאו כו' בין במיתת שניהם (וה"ה בין בחייה. ק"ל) וקשיא כו':
תוספות ד"ה מיתיבי כו' ותו דהיכי מצי כו'. נראה דחסר איזו קושיא בדבריהם דלרב נמי קשה מהברייתא ויותר נראה להגיה וא"ת היכי מצי מוקי כו' וק"ל:

הגהות

גמ' אמר רב לא שנו כו' (שם בה' אבות הטומאות):

רש"י ד"ה אמר רב לא שנו כו' אבל לענין כו' לחייב עליה כו' בפ"ע אבל לענין כו' הד"א:

ד"ה איכא דאמרי כו' אדרב מצינן לאוקמי כו' כצ"ל:

ד"ה ומני כו' נמי בטמאה כו' כצ"ל:

תוספות ד"ה ואיכא דאמרי לא פליג אדרב כו' כצ"ל:

ד"ה ור' יהודא כו' נוהג בטמאה כו' משאר מקומות. הס"ד:

ד"ה ועוד כו' חצי זית מפרה כו' מצטרפין (כצ"ל) אליבא דמ"ד אין איסור חל כו' כצ"ל:

דף טז:

חדושים

גמ' אף אכילה בכעדשה. ולפי"ז הא דתני במתני' כל השרצים מצטרפים זע"ז היינו לאכילה בכעדשה. ודו"ק:

אמר רבא במובדלין דיבר הכתוב. ולפי"ז גם לרב יכול לתרץ כן דאיירי במיתתן ובשאינן מובדלין וחייב בכזית אלא דבהא ודאי אף לרב יוסף לא יכול לפרש כן דמ"מ משסידר דבריו אמתני' דאיירי בכל השרצים שבעולם ועוד דבכגון זה הו"ל לרב לפרש דהאמורא צריך לפרש דבריו כנ"ל. שוב ראיתי בדברי התוס' שהרגישו בזה ודבריהם נכונין יותר מדברי. וק"ל:

הגהות

גמ' אמר רב אכילת שרצים לוקה כו' (מיימוני פ"ב מה' מאכלות אסורות)

וקלסיה ר' יוחנן וקשיא לדרב לא כו' כצ"ל:

ומתני' כל כו' אפי' במיתתן א"ל רב יוסף כו' ומ"ש בספרים לאו דאיכא כו' עד מהאי כ' רש"י דל"ג לה ולא שמענו פירושו גם התוס' ל"ג לה:

מיתיבי האיברים כו' (גז"ש וע"ש ביאור הסוגיא במ"מ לדעת הרמב"ם):

רש"י ד"ה אר"י א"ר כו' עליהן אלא בכזית כו' כצ"ל:

ד"ה לא קשיא כו' אבל כי כו' דומיא דטומאה. הס"ד:

ד"ה והא רב כו' בכזית קאי במיתתן והיכא מתרצא כו' כצ"ל:

ד"ה דאיכא פורתא כו' לא שמענו פירושו כצ"ל:

ד"ה א"ל כו' שלך יהא כו' בעלמא קאמר הס"ד:

ד"ה וקלסי' ר"י מיתיבי כו' מותיב ליה השתא הד"א והס"ד:

ד"ה ואר' יוחנן כו' מכזית נבילה ואר"י כו' הד"א:

ד"ה אמר רבא כו' בהנך ח' שרצים כו' כצ"ל:
בא"ד והאי דאמר כו' בשרצים שאינן מובדלין כו' אלא אמתני' קאמר ר' יוחנן דאין כו' כך הי' נ"ל להגיה וק"ל:
ד"ה אלא מעתה כו' במובדלת לבהמה טהורה כו' הד"א:
תוספות ד"ה וקלסיה ר"י כו' מילתא מקרא הס"ד:
ד"ה כאן במיתתן כאן כו' איסור אכילה שיעורו כשיעור טומאה אבל כו' אלא לענין טומאה כצ"ל והס"ד:
ד"ה וקלסיה ר"י כו' אע"ג דבעינן בנבילה כו' מדקאמר מטמאין. הס"ד:
ד"ה אמר רבא כו' בטומאה היינו מובדלים כו' דקאמר ר"י אין לוקין עליו אלא בכזית כו' איסורו כטומאה כו' אלא גבי שרצים דשייך בהו כו' טומאה מהני אבר פחות כו' לאו דוקא אלא כלומר דלגבי בהמה לא תיבעי אבר כזית ומשני (כצ"ל נ"ל ודוק) כי כו':

דף יז.

חדושים

גמ' אמר רב חנן כו' וכן אמר ר"י דוקא דם השרץ ובשרו (ה"ג לגי' רש"י אכן המגיד משנה שם העתיק ועודה בו עכ"ל ופי' הדם מחובר בו ולא פי' וכך פי' התוס' וגרסינן לה ג"כ:
תוספות ד"ה והא אמר ר' יוחנן כו' כאן במקצתו הא דאמרינן כו' מהיכי תיתי האי חילוק דבכולה למקצתו כו' פי' א"ר זירא אר"י כו' שצריך שיהא אותן (וזה עולה כשיטת רש"י) הדם כו' פריך מההיא דבאין כו' משני שרצים ומשני כאן כו' פי הא דקאמר (כאן פי' דלא כשיטת רש"י משום דלפרש"י ג"כ אין טעם דמה לי שבא הדם משרץ שלם או מחתיכות שרץ דלא מצטרף ולדידהו א"ש) התם דמצטרפים כו' בפ"ע הוא כו' ומנא תימרא כו' (הד"א) אמאי מייתי תו והאמר ר"י כו' מקצתו טהור כגון כו' אלא במקצתו. כצ"ל והס"ד:

הגהות

גמ' דם השרץ והבשר כו' (מיימוני פ"ב מה' מאכלות אסורות):
רש"י ד"ה טומאתו ולא שיעורו כו' טומאת ערב ולא שיעורו כו' הד"א:
ד"ה אמר רב יוסף כו' והא דאמר כו' הבשר אלא עם בשר אותו כו' כצ"ל:
ד"ה אלא לאו כו' והא דקתני כו' וכן אמר רבי הס"ד:
ד"ה א"ל כו' לומר דבר זה. הס"ד:
ד"ה למוד ערוך כו' ולא אמרה כו' כצ"ל:

ד"ה מי שיש כו' שיעשיר או כו' כצ"ל:
תוספות ד"ה השרצים כו' והעכבר וגו'. הס"ד:
ד"ה כל כו' ולא שיעורא דכזית כו' מטמא כצ"ל:
ד"ה אמר רב חנן כו' פי' שני שמות שני שרצים כו' כלומר הא דאמר כו' והיה מקומה קטפרס כו' כצ"ל:
ד"ה דכתיב כו' מיתורא דוי"ו כו' מה' דהטמא כצ"ל והס"ד:
ד"ה חכים לי בן יוחי כו':
ד"ה סיפר קומי כו':
ד"ה אמרו טבית כו' כלומר כו':
ד"ה אילו הי' אבא כו' (שייך לע"ב) קיים כו' והשיב ר' יוסי כו' מנא אזלא דילמא כו' שלא יענישנו. הד"א והס"ד:

דף יז:

הגהות

גמ' אבל לענין אכילה מצטרפין (מיימוני פי"ח מה' פ"ה).
האוכל שנטמא כו' (מיימוני פ"ד מה' טומאת אוכלין ופ"ח מה' אבות הטומאות):
רש"י ד"ה אלו הי' כו' בתמיה כך כו' כצ"ל:
ד"ה קיבל עליו כו' בן יוחאי דלא ענשן כו' כצ"ל:
ד"ה אני ראיתי כו' בבית הקיסר כו' כצ"ל:
ד"ה לא שנו כו' משום חשדי כהונה כו' כצ"ל:
ד"ה תניא אמר ר"ש כו' שני לפי שאפשר לשני שיעשה ראשון כצ"ל והס"ד:
ד"ה והא לא כו' כצ"ל:
ד"ה בני חדא כו' אתו מקראי מחדא כו' כצ"ל:
תוספות ד"ה עיקם פיו כו':
ד"ה אל יחזור כו'. שהתנה לאביו כו' ונתרפא הס"ד:
ד"ה יצא כו' על הגר אמר כן כו':
ד"ה אמרו כו' פירוש בני בית כו':
ד"ה להוא איגרא כו':

דף יח.

חדושים

רש"י ד"ה הערלה כו' גבי פיגול ונותר. נראה דוקא לענין אכילה מצטרפין וה"ה לכל איסורי אכילה שבתורה וילפינן לה במס' ע"ז (ס"ו ע"א) מלא תאכל כל תועבה דמצטרפין לענין אכילה. ונראה דאעפ"כ נבילת בהמה טהורה ונבילת בהמה טמאה לרב שפיר לא מצטרפי לענין ללקות משום איסורא דלאו דנבילה אבל מ"מ מצטרפין משום לא תאכל כל תועבה וצ"ע לדינא:

תוספות ד"ה תני אין כו' ר"ש לטעמיה דתנן הערלה כו' איסור א' ממין א' כו' כ"ש למכור כו' ובכה"ג לא אמר ר"ש כו' דאל"כ ל"ל קרא בנזיר (ועוד דא"כ בטלת דין ביטול בס' או א' ומאה לר"ש תוספות בע"ז) ובפסחים כו' פירשתי כו' עולים בא' ומאה. הס"ד:

סליק פירקא

פרק הנהנה

תוספות ד"ה ואומר כו' דהקדש דמוציא לחולין כו' (ע"ב) במה שמזנה תחתיו כו' כדמסיק לקמן א"נ כו' דהיינו שעשה בה ההדיוט מעשה שחשוב זכיה וקנין כו' (היינו אליבי' דר"ה בפ' השואל וכמו שאכתוב לקמן). ק"ל כצ"ל:

הגהות

גמ' הערלה וכלאי הכרם כו' (מיימוני פט"ז מה' מאכלות אסורות):

הבגד והשק כו' (מיימוני פכ"ג מה' כלים):

רש"י ד"ה והתניא כו' כל שהוא כו' כצ"ל:

ד"ה הבגד כו' לקל הימנו דשק כו' והעור כו' מצטרפים זה עם זה. הד"א והס"ד:

ד"ה מפני שהן כו' ליטמא במושב כו' כצ"ל:

ד"ה ואם חישבו כו' משום זב הס"ד:

ד"ה מאי לאחיזה כו' החוטין ונוולה היא כו' דיתבא ונוולה כצ"ל:

תוספות ד"ה הבגד כו' לנוולה פי' כו' כסה בטלית כו' כצ"ל:

סליק פירקא

פרק הנהנה

גמ' מן ההקדש כו' (מיימוני פ"א ופ"ו מה' מעילה):

הנהנה מן החטאת כו' (גז"ש פ"ו):

רש"י ד"ה אע"פ שלא פגם כו' בין בדבר שדרכו ליפגם קאמר ר"ע דכיון שנהנה מעל כו' כצ"ל והס"ד:

ד"ה שיש בו פגם כו' כלום שדרכו ליפגם. הס"ד:
ד"ה כיצד כו' כצ"ל נ"ל:
ד"ה אי שתה כו' מעל והיכי כו' הד"א:
ד"ה תנא כו' לא מעל כו' שיפגמנו כו' כצ"ל:
ד"ה ופריך כו' היינו רבנן ובמאי כו' (הד"א) קא מיפלגי הס"ד:
ד"ה אמר רבא כו' שמתחכך לבשר כו' העליון ובין התחתון שאינו כו':
ד"ה ומלמלא כו' ומשמר הרבה כו' זמן מרובה כו' דלא פגם ורבנן כו' מעל עד שיפגום כצ"ל והס"ד:
תוספות ד"ה במאי קמיפלגי כו' ופי' הקונטרס לשון אחרון עיקר ונראה לר' כו' (כצ"ל והשאר נמחק אכן מ"ש בשם רש"י ליתא בספרינו) וליכא מאן דפליג הס"ד:
ד"ה אין מעילה כו' היא חולין וגנאי כו' כצ"ל:

דף יח:

חדושים

רש"י ד"ה ופגימה והנאה כו' למעוטי פוגם האידנא פרוטה ונהנה למחר פרוטה. כצ"ל והס"ד נ"ל. דבעינן שיהא הנאה ופגימה בפ"א לאפוקי שקרע היום בחלוק בפרוטה ופגמה ולא נהנה ולמחר נהנה בה בפרוטה ולא פגמה כגון (שכבה) [שכסה] בה איזה דבר שלא פגמה ודו"ק ועיין במתני' דלקמן (י"ט ע"ב). ומ"ש בספרים חצי פרוטה הוא ט"ס נ"ל:

הגהות

גמ' ובמחובר לקרקע ובשליח שעשה שליחותו ת"ל כו' כצ"ל:
אף חטא האמור במעילה פוגם כו' (מיימוני פ"ו מה' מעילה)
ובתלוש מן הקרקע כו' (שם פ"ה):
מנין אכילתו כו' (מיימוני שם פ"ה):
רש"י ד"ה או יהא כו' למעלה היא. הס"ד:
ד"ה או בדבר כו' כמו שאלו כו' כצ"ל:
ד"ה אף חטא האמור במעילה פוגם כו' ולא פגם ואידך דקתני במתני' בנהנה כו' דלא מעל הס"ד והד"א וכצ"ל:
ד"ה שליח שעשה כו' דבעה"ב מעל כו' הד"א:
ד"ה אין לי כו' בשגגה וגו'. הס"ד:
ד"ה ואפי' לא כו' שהוא חייב הס"ד:

תוספות ד"ה יכול נהנה כו' בלא פגם דילפינן כו' איצטריך תרומה לחלק כו' ומחלל שהולך מאלהים חייב כו' כצ"ל:
ד"ה מה תרומה פוגם ונהנה כו' פטור מתרומה לאפוקי נהנה כו' מצריך לקמן בסמוך. הס"ד וכצ"ל:
ד"ה אכילתו כו' חטא מתרומה כו' כצ"ל:

דף יט.

חדושים

תוספות ד"ה אקשיה רחמנא כו' אין להקשות מ"ש דהיקישא דסוטה כו' והיקש דתרומה לפטור כו' אלא אי קשיא כו' עד דנקט לפטור היה לו להזכיר כו' אקשיה לע"ז ועד דאיכא כו' וכדפירשנו לעיל דאשמעינן רבותא אליבא דר"ה. כצ"ל. ודברי ר"ה לא מצאתי בדברי התוס' שהזכירו ובפ' השואל מצאתיו דס"ל דבקע בי' קנאו ע"ש. ולעיל סוף ד"ה ואומר כתבו דין זה בסתם כאלו הוא מוסכם לכו"ע ור"א פליג עליה התם ע"ש. וצ"ל דלעיל אליבא דר"ה כתבו:
ד"ה אקשיה רחמנא כו' ואפי' למ"ד מבעה זה השן דלא פליגי בזה. כצ"ל או יש למחוק תיבת ואפי' וראשון נראה עיקר דבדין זה לא נחלקו אלא בלשון מבעה פליגי. נ"ל:
בא"ד ופירש ה"ר ר"י דתנא דנקט דכי יאכל לרבותא לאשמעינן כו' כצ"ל. או דצ"ל ופי' הרר"פ כהן או נתנאל כגון שמן של תרומה דאזוקי מזיק ליה כדאיתא התם בברכות:

הגהות

גמ' מן הקדש לקדש כו' מנין (מיימוני פ"ו שם כו'):
רש"י ד"ה עד כו' לחול. לפי כו' מוציאה לחולין כצ"ל והד"א:
ד"ה מנין כו' לקדש וכיון שהביא כו' אחריותו ומעל כצ"ל והד"א:
ד"ה ור' יודא כו' לחולין דמי הס"ד:
ד"ה ומנין דמעל כו' כדאית לי' ת"ל כו' מעל ריבה הד"א והס"ד: ד"ה אקשיה רחמנא כו' פטור ממעילה ואמר לן כו' כל דבר אכילה הד"א והס"ד:
ד"ה ודהבא כו' דלא מופגם. הס"ד:
ד"ה א"ל כו' כך חסר אבל זהב כו' הד"א:
ד"ה מכדי כו' האי לא הוי שם פגם דלא פגם כו' כצ"ל:
ד"ה אמר ר"פ כו' מום עסקינן כו' כצ"ל:
תוספות ד"ה ודהכא לא כו':
ד"ה מכדי כו' דדמיה פחותים. הס"ד:

דף יט:

חדושים

תוספות ד"ה אין מועל אחר מועל כו' כלי שרת כו' ובעולה כולם מעלו (ר"ל ואי הוי קרדום כלי שרת היו מועלין כולם כמו בעולה. ק"ל) ומפרש דהתם במאי עסקינן כגון לאחר כו'. (וכ"ה דעת הרמב"ם ובתוס' פ' השואל דף צ"ט ע"א [ברכת הזבח: ד"ה וחבירו כו' דחו תירוץ זה ע"ש]):

ד"ה מ"ט דת"ק כו' א"כ לא יצא לחולין ואמאי לא ימעלו כו' (כנ"ל להגיה) ור"ל ואי אין לו פדיון א"כ אמאי לא ימעיל בו אחר אף לאחר מעילת חבירו דהא לא נפיק עדיין לחולין. ק"ל:

בא"ד ור' נחמיה אמר לך כו' אבל מ"מ מודה דיש לו פדיון עכ"ל. נראה דכתבו כן כי היכי דלא נשווייה פלוגתא רחוקה בין ת"ק ור' נחמיה דהא לרבנן ע"כ צ"ל דס"ל דיש לו פדיון וכמ"ש לעיל א"כ גם לר' נחמיה מסתמא ס"ל כן כנ"ל ודו"ק:

הגהות

גמ' נהנה בחצי פרוטה כו' (מיימוני פ"ז מה' מעילה):

רבי אומר כל דבר שאין לו פדיון יש כו' כצ"ל:

היינו ת"ק כצ"ל:

האומר הרי עלי עצים כו' (מיימוני פט"ז מה' מע"ק)

רב פפא כו' קדשי מזבח כו' (מיימוני פ"ו מה' מעילה)

עבר ושחטן כו' כבר כתבתי דל"ג לה:

וחכ"א יפדו עיין בתמורה (ל"ג ע"ב) בתוספות ד"ה כדתניא:

נטל אבן כו' (גז"ש):

רש"י ד"ה ופגם בחצי כו' חצי פרוטה. הס"ד:

ד"ה או שנהנה כו' ולא פגם ופגם כו' הד"א:

ד"ה קסבר כו' איל אשם ונימא קרא כו' הד"א:

ד"ה איכא בינייהו כו' עלי עשרון האומר כו' הד"א:

ד"ה ר' אומר כו' מועל ולרבנן דלא כו' הד"א:

ד"ה ר"פ כו' קדשי מזבח כו' איכא כו' כצ"ל:

ד"ה והתניא כו' דהא מתו הילכך כו' כצ"ל:

תוספות ד"ה ה"ג כו' נהנה כו' ופגם בחצי כו' שפגם בו נהנה כצ"ל:

ד"ה ר' אומר כו' ואח"כ נטל אבן כו':

ד"ה מ"ט דת"ק כו' לא שייך האי ק"ו ובאיל האשם כו' (הד"א) לדרשא אחריתא. הס"ד: **ד"ה** קדשי מזבח כו' איכא בינייהו כו' ולפי גי' התוס' ל"ג בדברי ר"פ ועבר ושחטן ובברייתא גרסינן לה ועיין בתמורה בתוס':

דף כ.

חדושים

גמ' אמר שמואל בגזבר המסורות לו עסקינן. הרמב"ם מפרש לה דלא כפירש"י והתוס' והוא פי' זר והשיגו הר"א ז"ל שם.

לימא מסייע ליה הדר בבית של הקדש כו' (מיימוני פ"ה מה' מעילה) ופסק כר"ל ודלא כרב דאינו אסור אלא בהקדישו ולבסוף בנאו אלא דלענין איסור עכו"ם פסק כרב דהמשתחוה לבית אסרו כ"כ הכ"מ שם. וצל"ע (דבפ"ז מה' ערכין דין ל') נראה מדברי הרב דהמשכיר שהקדיש בית השוכר ודר בו השוכר מעל והיינו כרב שבנאו ולבסוף הקדישו וכ"כ התוס' להדיא בערכין (דף כ"א סוף ע"א) ע"ש. [ברכת הזבח: ו]צ"ע:

תוספות ד"ה נתנה לבלן כו' ודייק מינה דוקא כולן דלא מיחסרא משיכה כו' בעלי אומניות כו' עד דמשיך דכיון כו' ואפ"ה הוי סייעתא לר"ל כו' כצ"ל. ור"ל בתחלה שמביא ממנה סייעתא לר"ל ולא דחו לי' לר"י דאיירי בבלן נכרי היינו דס"ל לדוחק אבל ברייתא דספר מוקי לה שפיר ר"י בספר נכרי וכ"כ התוס' פרק הזהב ולא ידעתי מה הוקשה להרב בעל תוי"ט בספרו שכ' התוס' לא דקו בדבריהם ולע"ד נראה דהוא ז"ל לא דקדק בדבריהם שהן ברורים ועיין בסוף המס' שאריך בישוב דברי הרמב"ם בדינים אלו:

ד"ה הדר בבית כו' ומשני אמר ר"ל התם כשהקדישו ולבסוף כו' (והשאר נמחק) וכיון דבנה מעל כו' ליה לרב כו' לא אהני האי טעמא והשתא כו' נראה דחסר בדבריהם וכצ"ל וי"ל דאף דבנאו ואח"כ הקדישו ס"ל דל"מ אלא משום הנאה הנראה לעינים הוא דאסור והשתא אתי שפיר כו'. כנ"ל ודו"ק:

סליק פירקא

הגהות

גמ' נתנה לבלן כו' ע"ל בסוף מכילתין מ"ש בישוב דברי הרמב"ם בזה ודלא ככ"מ:

דאמר רב המשתחוה כו':

רש"י ד"ה מ"ש כו' לחול ומעל. הס"ד:

ד"ה שהניחה כו' כלום אלא כו' בש"פ. לישנא אחרינא כגון שסתם פי ארובה והיו כו' (כצ"ל והד"א נ"ל) בש"פ מעל הס"ד:

ד"ה והיינו מסייע כו' כתלוש דמי דאי כו' הד"א:
ד"ה אמר ר"ל כו' יש בו מעילה. הס"ד:
ד"ה וקא דייק כו' מחובר מאי לא מעל כו' אמאי רהיט ותני כו' לא מעל כו' הס"ד וכצ"ל:
ד"ה אמרי כו' הא ודאי ה"נ כו' כצ"ל נ"ל:
תוספות ד"ה נתנה לחבירו כו':
ד"ה בנאה כו' מעל מפרש כו':
ד"ה אכילתו ואכילת כו':
ד"ה מ"ש כו' המסורות לו כו' כדפי' במתני' כצ"ל:
ד"ה ל"ל כו' השתא דבנאה מיירי שסתתה ותיקנה הרי לך כו' ומטחה בטיט כו' כצ"ל:
ד"ה לימא מסייע כו' ולבסוף חיברו הוי תלוש ודחי לי' הנאה כו' (כצ"ל והשאר נמחק):
ד"ה הדר בבית של כו' לעינים שאני דקס"ד השתא כו' כצ"ל:
סליק פירקא
פרק השליח
השליח שעשה שליחותו כו' (מיימוני פ"ז מה' מעילה)
א"ל תן להם חתיכה כו' כצ"ל:

דף כ:

חדושים

פרק השליח

גמ' א"ה ציפרא נמי ניכול. ס"א ברש"י ולגי' דגרס לא ניכול ר"ל ביום הקזה וא"כ כשנדר לישרי בי'. ק"ל. וכ"ה כוונת רש"י. ומסוגיא זו משמע דאי נדר ביום הקזה שרי גם בעופות אף לר"ע דלא מימלך עלה מהא דשמואל ובפ' הנודר מן הירק משני דאף נדר ביום הקזה אסור בעופות דאפשר בשלקא והוא עיקר דאי לסוגיא דידן האיך אמר סתם הנודר אסור כו' חוץ מדגים כו' דהא בעוף נמי שרי ביום הקזה כמו בדגים היכא דכייבי' לי' עיניה וכ"מ מדברי התוס' ריש פ' כל הבשר בד"ה הנודר מן הבשר כו' ע"ש ודו"ק נ"ל:

הגהות

רש"י ד"ה מאן תנא כו' מילי נינהו ה"ק כו' דמימליך עלי' תרי מילי כו' השליח מעל דאי חדא כו' תרי מילי נינהו ומני הא הד"א והס"ד:
ד"ה אמר רב חסדא כו' דתנן כו' במס' נדרים אמרו לו כו'. הד"א:
ד"ה אפי' תימא כו' בעי אימלוכי כו' כצ"ל:
ד"ה מאן תנא כו' וברגלים ובקנה כו' כצ"ל:

ד"ה קרביים כו' כל אדם. הס"ד:
ד"ה אמר ר"פ משו"ה אסור בבשר עופות כו' לו בו כו' ודאי לא כגון דגים כצ"ל והס"ד:
ד"ה א"ה כו' בכתפיה ואכול ציפרא כו' הד"א:
ד"ה על בשר מליח במלח שני ימים כו' כצ"ל:
ד"ה אלא א"ר פפא כו' להכי אסור בבשר עופות ותיבת אינו יש למחוק נ"ל:
בא"ד ביומא דכייבין לי' עיני' שהוא אינו אוכל דגים כו' לעינים אבל כל מין כו' ומותר בדגים והא דאמרי' כו' כצ"ל והד"א ועיין בנדרים בהר"ן מ"ש בזה:
ד"ה ש"מ מוסיף כו' וקנה שליח כו' כורא ט"ס יש בכאן ודברי התוס' הן ברורים ע"ש:
או עבר כו' וקנה הלוקח הס"ד:
ד"ה אמר רב ששת כו' הא' מדעתו של בעה"ב ואידך מדעתו ואידך לקחו מדעתן כו' כצ"ל נ"ל:

דף כא.

חדושים

תוספות ד"ה נתנו כו' כיון שבר דעת הניחו כו' (ע"ב) ומ"מ איצטריך למילף שליחות מתרומה דל"ת אין שליח לדבר עבירה עכ"ל. אף דלא דמי ממש לתרומה דמעילה תליא בשינוי רשות היינו דבעינן למילף מתרומה דיש למעול אפי' בשליחות אף שהוא דבר עבירה דילפינן חטא חטא מתרומה דיש במעילה שליחות וק"ל:

הגהות

גמ' אמר לו הבא לי מן החלון כו' (שם פ"ז):
נרות ממקום פתילות ופתילות ממקום כו' כצ"ל:
רש"י ד"ה מהו דתימא כו' כיון דאמר מדעתו של כו' כצ"ל:
ד"ה דלוסקמא כו' בלע"ז. הס"ד:
ד"ה החנוני כו' ולא שליח דבע"ה כו' (ויש כמה שיטות שהן מיותרות ויש למוחקם) מקדשי ד' ושליח נמי כו' הד"א:
ד"ה ורמינהו כו' אבל השליח כו' דשליח עניינא כו' כצ"ל:
תוספות ד"ה שלח ביד כו' שליחות נינהו הס"ד:
ד"ה לא עשה שליחותו החנוני מעל כו' לכשיוציא קאמר. הס"ד:
ד"ה כיצד יעשה כו':
ד"ה הבא לי כו':

ד"ה ושינה שהביא לו נרות ממקום כו' ופתילות ממקום נרות כו' שלא נצטוה כצ"ל והס"ד:
ד"ה והלך כו':
ד"ה נתן לו כו':
ד"ה אמר ר"א כו' ולא זיעת הקופה כו' בעודהו הטל עליו כו' דממילא ודמיא כו' דכממילא דמי כו' כצ"ל:

דף כא:

חדושים

רש"י ד"ה ואם הפקידן כו' אלא המפקיד. וכדבריהם הוא להדיא בפ' המפקיד והרמב"ם לא פסק כן וצ"ע ועיין בכ"מ:
תוספות ד"ה פרוטה של הקדש כו' דבר שיל"מ הוא ע"י פדיון כו' (דהקדש ב"ה מיקרי דשל"מ כיון דעומד לפדות בפ' הנודר מן המבושל) וצ"ל דליכא אלא חד בכיס כו' א"נ מטבע חשוב ולא בטיל. עכ"ל. ולא הבינותי דבריהם דהא דדבר חשוב לא בטיל ברובא ואפי' באלף הוא ג"כ מדבריהם והדרא קושיא לדוכתא דהאיך יביא אשם מעילות מספק לר"ע כמבואר פ' הערל דמדאורייתא חד בתרי בטיל כל האיסורים ביבש אפי' דבר חשוב וכך מבואר בפוסקים בטויו"ד סי' צ"ט וק' וכ"כ להדיא התוס' בזבחים (ד' ע"ג ע"ב) ד"ה אלא אמר רבא כו' ע"ש ועיין בתוס' דב"מ (דף ז' ע"ב) ד"ה קפץ כו' וצ"ע:
ד"ה היו ב' כו' דהמטבע מובחר יהי' כו' דא"כ ליפריך כו' מ"ש רישא ומ"ש סיפא עכ"ל. ביאור דבריהם דודאי פשוט לי' לר"ע ברישא דלשון פרוטה בכיס זה כוונתו אראשונה אבל סיפא דקאמר פרוטה מן הכיס כו' הוי כאומר אחד משווי כו' וק"ל:
סליק פירקא
סליקו חדושים מס' מעילה

הגהות

גמ' דא"ל אי יהיבת דינר כולי' כו' כצ"ל:
המפקיד מעות כו' (גז"ש)
החנוני כבע"ה דברי כו':
רש"י ד"ה והלך והביא כו' הבית בפרוטה. הס"ד:
ד"ה והשליח כו' קטן ורע שלא הייתי מבקש כו' הס"ד והד"א:
ד"ה גמ'. שמעת כו' כצ"ל:

בא"ד ש"מ האי כו' לו פחות. הס"ד:
ד"ה אמרי הכא כגון כו' כצ"ל:
ד"ה אימא סיפא כו' זהב הביא לו. הס"ד:
ד"ה הא לא כו' הכי אמר ר"י כו' חלוק שוה ב' דינרי זהב הס"ד:
ד"ה דקתני כו' (והשאר נמחק) אלא בפרוטה אלמא דטעמי' כו' הוי גבי חלוק דלא מעל כו' שהי' מביא קטנית יותר כו' כצ"ל והד"א:
ד"ה ר' יודא כו' כיון שהוציא כו' דאימר של כו' כצ"ל:
ד"ה א"ל סיפא כו' שלא יהא בו הקדש כו' כצ"ל:
תוספות ד"ה ואמאי לימא אי לא שני כו' יהיב לי' כו' דפסיקא מילתא ולא מוזיל כו' כצ"ל:
ד"ה המפקיד מעות כו':
ד"ה ומודה כו':

דף כב.

הגהות

רש"י ד"ה ב' לוגין תרומה גדולה כצ"ל:
ד"ה ונשתיירו כו' למעשר שני. הס"ד:
ד"ה ומיחל שיעור זה מיחל כו' לאלתר אלא שיזהר כו' כצ"ל נ"ל:
תוספות ד"ה דתנן כו' לא אמר נמי נתפס לה כו' וי"מ דפריך כו' (והוא דעת רש"י):
סליק פירקא
סליקו הגהות מס' מעילה
[ברכת הזבח: **ובכן אתן שבח ותהילה. לאל שזיכני לגמור מסכת מעילה**]

ביאור הרמב"ם בהלכות מעילה

ביאור הרמב"ם בהלכות מעילה.
כתב הרב בפ"א דין ט' בסופו ואסור להרביץ בבכור או בפסולי המוקדשין עכ"ל. ונראה דבבכור בעל מום איירי דדמי לפסוהמ"ק דהוי כתרי גופי דאסור ג"כ בגיזה ועבודה אף שנולד במומו ולשא"ד הוא חולין דאלו בבכור תם לא ידעתי טעם לאיסור הרבעתו. נ"ל. וכתב הכ"מ ואיני יודע למה לא כתב רבינו שלוקה עכ"ל. וכבר כתב הרמב"ם סוף פ"ט מה' כלאים דלוקה מד"ס וכאן סמך אמ"ש שם ע"ש. וק"ל:
פ"ב דין ה'. אע"פ שהיא כקדשי ב"ה כו'. כ' הכ"מ קשה דמאי אע"פ כו' ובמס' מנחות (דף נ"א ע"ב) בתוס' ד"ה חטאת כו' כתבתי ישוב לדברי רבינו. וע"ש:

דין י"ב. יש בכאן כמה דברי שגגה בדברי הכ"מ וכבר ביארתי על נכון בזבחים (דף פ"ו). ע"ש:
דין ט"ז. ואפי' היתה מחוסר זמן מועלים בהם משהוקדשו עד שיפדו. הכי איתא בבכורות להדיא (י"ד ע"ב) בברייתא ולפני פדיונן מועלין בהם כו' ע"ש ברש"י:
ריש פ"ג כ' הכ"מ ואיכא למידק אמאי נקט רבינו קדשי מזבח כו' ולא דק וכבר כתבתי בריש קדשי מזבח בזה וכל מה שיש לדקדק בדין א' תמצא בפנים במקומו וע"ש בס"ד:
דין ח' נתבאר בספ"ק דמעילה ע"ש:
ריש פ"ד המפריש מעות לחטאתו כו' בריש תוס' דמעילה כ"כ הכ"מ והיא בברייתא בגמ' (ט' ע"ב):
פ"ה דין א'. או אבר כו' עיין (בדף י"א ע"ב) במתני' מ"ש:
דין ה'. שהאבק שלו מועיל לשדה. הרב הכ"מ ז"ל הדחיק עצמו בפירושו ואני תמה עליו דברור הוא שנתהפכו התיבות בדפוס וכצ"ל מועיל לדישה. וק"ל:
וכן המקדיש בית בנוי כו' כתב הכ"מ ואיכא למידק כו' ואית לן למימר דטעמו משום חומרא דעכו"ם. עכ"ל. אלא דלפי"ז ק"ק דהוי"ל לדחויי הסייעתא שמסייע לרב דילמא בעכו"ם החמיר רב ועוד צל"ע דבפ"ו מה' ערכין דין ל' דאם הקדיש המשכיר בית שכירו ודר בו השוכר מעל ואיירי בבנה ולבסוף הקדיש ואתיא כרב וכמ"ש התוס' בערכין (ד' כ"א סוף ע"א) ע"ש:
דין ו'. ערבה כו' עיין מ"ש במקומו בש"ס:
דין ז'. כתב הכ"מ ויש לתמוה על רבינו כו' ועיין בפנים במקומו דאין כאן תימא כלל:
פ"ו דין ט'. כתב הרב וכן אם נתנה לא' מבעלי כו'. וכתב הכ"מ ויש לתמוה דהתם אליבא דר"ל כו' קיימה ואנן קיי"ל כר"י כו'. ובאמת הי' קושיא אלימתא והנלע"ד דרבינו ס"ל כשיטת ר' חיים שהביאו שם בתוס' דר"י ורב אשי ס"ל דישראל ועכו"ם ד"ת קונין במעות ולפיכך בעכו"ם לעולם יועיל אלא כיון דתיקנו חכמים שלא יקנה הישראל במעות אלא במשיכה א"כ כיון דדינא שצריך להחזיר לו המעות לכן לא מעל דהוי כאלו לא הוציא וא"כ ההיא דבעלי אומניות איירי באומן עכו"ם ולפי"ז ברייתא דנתנה לבלן מעל לכו"ע אפי' בישראל אבל בספר מעכו"ם מעל ובישראל לא מעל עד דמשיך ובהכי ניחא דברייתא לא מסייע לר"ל דגם לר"י א"ש ובריתא דסיטון של לוי איירי ג"כ בעכו"ם וסברא זו כתבו בתוס' רפ"ב דע"א לענין ישראלית זונה אף לר"י דס"ל דמעות קונות כיון דמדרבנן לא קני לא הוי אתנן אף דלענין מעילה יש לחלק כיון דיש לו רשות להוציאו ולקנות בו איזה דבר כדאיתא בטור חו"מ סי' קצ"ח בסופו ע"ש וכמ"ש התוס' שם מ"מ

הרמב"ם ס"ל לסברא טובה ג"כ לענין מעילה כנ"ל ודו"ק. וצ"ע עוד בדינים אלו בקנין העכו"ם כסף או במשיכה לדעת הרב כי כבר האריכו הראשונים והאחרונים בזה בטור יו"ד וח"מ. ודו"ק:

פ"ז דין ו'. פרוטה של הקדש כו'. וכתב הכ"מ וא"ת ליבטל ברובא וי"ל דדשל"מ הוא כו' ולא דק דכבר נדחה זה בדברי התוס' דכיון דמדאורייתא בטל ברובא האיך מביא קרבן מעילה ע"ז. ובזה (נראה) [נדחה] גם תי' השני וצ"ע על התוס' בזה וכמ"ש במקומו ולכן אין לנו אלא מ"ש דמיירי שאין בכיס אלא סלע א'. ומיהו מדברי הרמב"ם לא משמע כן ודו"ק נ"ל:

סליק.